Hetkiä Helsingissä
– Raitiovaunupysäkit kertovat

Titta Aaltonen

HKL HST

Voiko raitiovaunupysäkki olla nähtävyys? Mitä pysäkkien nimet kertovat Helsingin historiasta?

Tämä kirja esittelee Helsingin raitiovaunupysäkit ja kertoo kiehtovia tarinoita niiden nimistöstä. Saat tietää mitä Huutokonttorilla huudettiin ja miksi Eläintarhan pysäkin lähellä ei ole eläintarhaa.

Hyppää kyytiin ja lähde tutustumismatkalle Helsinkiin.

9 789522 726155
ISBN 978-952-272-615-5

HKL HST
www.hkl.fi

Titta Aaltonen,
(s. 1976) on koulutukseltaan filosofian tohtori. Hän opiskelee parhaillaan valokuvausta Taideyliopiston Kuvataideakatemiassa. Aaltonen käyttää teoksissaan valokuvaa monipuolisesti ja on kiinnostunut erityisesti arkisten asioiden kuvaamisesta.

Hetkiä Helsingissä
– *Raitiovaunupysäkit kertovat* -teoksen avulla voi tutustua Helsinkiin uudesta näkökulmasta. Teoksessa esitellään kuvin ja tekstein Helsingin 137 raitiovaunupysäkkiä. Kuvissa näkyy niin Helsingin nähtävyyksiä kuin eri asuinalueita ominaispiirteineen. Kuvat on otettu kalenterivuoden 2012 aikana siten, että vuoden kierto tulee näkyväksi kuvissa. Lisäksi kuvat toimivat historiallisena dokumenttina kaupungin jatkuvasta muutoksesta.

Helsingin kaupungin liikennelaitoksen julkaisuja 2014:1

© Titta Aaltonen
Graafinen suunnittelu ja taitto: Pauliina Heikkilä/Piu Pau Design Oy
Kannen kuvat: Titta Aaltonen

ISBN 978-952-272-615-5

Alfred Kordelinin yleinen edistys- ja sivistysrahasto on tukenut kirjan julkaisua.

Hetkiä Helsingissä
– Raitiovaunupysäkit kertovat

Kuvat: Titta Aaltonen

HKL HST

Hetkiä Helsingissä – Raitiovaunupysäkit kertovat

JOHDANTO

Hetkiä Helsingissä – Raitiovaunupysäkit kertovat -kirja on matka Helsinkiin sen raitiovaunupysäkkien kautta. Teos esittelee valokuvin ja niihin liittyvin tekstein Helsingin 137 raitiovaunupysäkkiä. Kuvissa tuodaan esille raitiovaunupysäkkien lisäksi tunnelmia, vaikutelmia ja väläyksiä kaupungin arjesta. Kuvissa näkyy sekä Helsingin tärkeimpiä nähtävyyksiä että eri asuinalueita ominaispiirteineen. Kuvateksteissä, jotka liittyvät pysäkkien nimiin tai niiden lähiympäristöön, käydään läpi Suomen ja Helsingin historiaa aina Ruotsin vallan ajasta nykypäivään.

Kirja on suunnattu Helsingissä vierailevien matkailijoiden lisäksi kaupungin omille asukkaille; sen avulla helsinkiläiset voivat tutustua omaan kotikaupunkiinsa uudesta näkökulmasta. Haluan tämän teoksen kautta tuoda esiin, että myös arki voi olla nähtävyys. Raitiovaunupysäkkeihin ja niihin liittyviin tarinoihin kiinnitetään harvoin huomiota, vaikka pysäkit ovat oleellinen osa kaupungin jokapäiväistä elämää ja tiiviissä yhteydessä sen historiaan. Teos on lisäksi ylistys Helsingin julkiselle liikenteelle ja erityisesti sen kattavalle raitiovaunuverkostolle. Mikä on helpompi ja monipuolisempi tapa tutustua Helsinkiin kuin ajaa ympäriinsä raitiovaunulla ja hypätä pois kyydistä aina kuin siltä tuntuu?

Helsingin kaupungin liikennelaitos HKL on mahdollistanut kirjan julkaisemisen. HKL liikennöi raitiovaunuja ja hallinnoi raitiovaunupysäkkejä.

Helsingissä 7. tammikuuta 2014

Titta Aaltonen

Rautatieasema ■ syyskuu

Rautatieaseman raitiovaunupysäkki sijaitsee Helsingin päärautatieaseman vieressä. Päärautatieasema on Suomen vilkkain juna-asema ja sieltä lähtevät kaikki lähi- ja kaukojunat sekä Venäjälle liikennöivät junat. Helsingin päärautatieasema valmistui vuonna 1861 mutta se osoittautui pian liian pieneksi ja lopulta purettiin. Helsingin uuden, vuonna 1919 käyttöön vihityn rautatieaseman on suunnitellut arkkitehti Eliel Saarinen.

Mikonkatu ■ kesäkuu

Mikonkatu ja sen varrella sijaitseva Mikonkadun raitiovaunupysäkki ovat saaneet nimensä Venäjän keisari Aleksanteri I:n nuorimmalta veljeltä, suuriruhtinas Mikaelilta (1798–1849). Katu on nimetty vuonna 1820 Suomen ollessa osa Venäjän keisarikuntaa. Mikonkatu on kei sari Aleksanteri I:n nimeä kantavan Aleksanterinkadun poikkikatu.

Aleksanterinkatu ■ marraskuu

Aleksanterinkadun nimi viittaa Venäjän keisari Aleksanteri I:een sekä hänen mukaansa nimettyyn Keisarilliseen Aleksanterin yliopistoon (nykyinen Helsingin yliopisto). Aleksanterinkadun jouluvalojen sytyttämisellä on pitkä perinne ja tapahtuma kerää paljon yleisöä.

Senaatintori ■ joulukuu

Senaatintoria ympäröi kolme tärkeää rakennusta: Helsingin yliopiston päärakennus, kuvassa näkyvä Helsingin tuomiokirkko ja Valtioneuvoston linna, joka on entiseltä nimeltään Senaatintalo. Rakennukset on suunnitellut Carl Ludwig Engel, jonka Venäjän keisari Aleksanteri I nimitti tehtävään 1800-luvun alussa. Senaatintalossa toimi vuosina 1822–1918 Keisarillinen Suomen senaatti, jonka mukaan Senaatintori on saanut nimensä. Suomen itsenäistymisen jälkeen Senaatintalo nimettiin Valtioneuvoston linnaksi.

Kauppatori ■ heinäkuu

Kauppatorin raitiovaunupysäkki sijaitsee Kauppatorin laidalla *Havis Amandan* patsaan läheisyydessä. Helsingissä on käyty torikauppaa 1700-luvulta lähtien ja aluksi torikaupan keskuksena oli Suurtori eli nykyinen Senaatintori. Kun alue muuttui uuden pääkaupungin keskustaksi ja sinne rakennettiin Senaatintalo 1800-luvun alussa, torikauppa siirtyi Esplanadin itäpäähän. Kauppatori on nykyisin vilkas tori, jossa myydään muun muassa tuoretta kalaa, vihanneksia, marjoja, kukkia, matkamuistoja ja käsitöitä.

Eteläranta ■ elokuu

Eteläranta on katu Kaartinkaupungissa Eteläsataman merenlahden ja satama-alueen reunalla. Kadun merkittävimmät rakennukset ovat Vanha kauppahalli sekä Teollisuuskeskuksen eli Eteläranta 10:n rakennus. Vanha kauppahalli avattiin vuonna 1889 ja se on Helsingin vanhin kauppahalli. Teollisuuskeskus puolestaan valmistui Etelärantaan olympialaisten alla vuonna 1952. Rakennuksessa sijaitsee teollisuus- ja työnantajajärjestöjen toimitiloja.

Olympialaituri ■ heinäkuu

Olympialaituri ja Olympiaterminaali rakennettiin vuoden 1952 Helsingin kesäolympialaisia varten. Olympialaiturin pituus on 370 metriä ja vesisyvyys 7,5–8,8 metriä. Olympialaituria ja -terminaalia käyttävät Tallink Siljan Helsingin ja Tukholman väliä risteilevät autolautat. Olympiaterminaalin kautta kulkee vuosittain yli miljoonaa matkustajaa.

Kaivopuisto ■ toukokuu

Kaivopuisto on kaupunginosa Helsingin keskustan eteläosassa. Kaivopuisto on myös yksi Helsingin vanhimmista ja suosituimmista puistoista. Nimi Kaivopuisto juontaa juurensa kylpyläalueesta, joka rakennettiin alueelle 1830-luvulla. Kylpyläalueen historia on loistokas mutta lyhyt; siitä tehtiin yleinen puisto vuonna 1883. Kaivopuisto on vakiintunut helsinkiläisten vapunviettopaikaksi: tuhannet ihmiset kokoontuvat sinne vapunpäivän piknikille.

Neitsytpolku ■ toukokuu

Läheisen kadun ja tämän raitiovaunupysäkin nimen Neitsytpolku alkuperä ei ole tarkasti selvillä. Nimi voi viitata läheisen Uunisaarensalmen keskellä olevaan kiveen Jungfruskrinet (Neidonlipas) tai kadun varrelle 1840-luvulla perustettuun vuokra-alueeseen Jungfruberget (Neitsytvuori). Nimi voi myös liittyä palvelustyttöjen katua pitkin tekemiin pyykkimatkoihin merenrannalle. Nykyään Merisataman rannassa sijaitsee mattolaituri, jossa kaupunkilaiset voivat pestä mattojaan.

Kapteeninkatu ■ maaliskuu

Kapteeninkadun pysäkki, joka on nimetty läheisen Kapteeninkadun mukaan, sijaitsee Ullanlinnan (Ulrikasborg) kaupunginosassa. Nimi Ulrika viittaa Ruotsin kuningattareen Ulrika Eleonoraan (1688–1741). 1750-luvulla alueelle alettiin rakentaa linnoitusta, joka ei kuitenkaan koskaan valmistunut. Linnoitus jätti kuitenkin jälkensä kaupunginosan nimeen.

Eiran sairaala ■ lokakuu

Eiran sairaala on yksityinen sairaala Ullanlinnan kaupunginosassa. Vuonna 1904 ryhmä lääkäreitä päätti perustaa modernin ja kodikkaan yksityissairaalan, joka ei muistuttaisi perinteistä sairaalaa. Vuonna 1905 valmistuneen, tyyliltään kansallisromanttisen sairaalarakennuksen on suunnitellut arkkitehti Lars Sonck. Eiran sairaalan nimi viittaa islantilaisten *Edda*-runojen lääketaidon jumalattareen nimeltä Eir. Eiran sairaala on antanut nimen viereiselle Eiran kaupunginosalle.

Viiskulma ■ syyskuu

Viiskulmaksi kutsutaan viiden kadun risteystä Punavuoren ja Ullanlinnan kaupunginosien rajalla. Viiskulmassa risteävät kadut ovat Laivurinkatu, Pursimiehenkatu, Fredrikinkatu, Laivurinrinne ja Tarkk'ampujankatu. Viiskulma on ollut tunnettu sen lähistölle keskittyneistä eri musiikkityyleihin erikoistuneista levykaupoista.

Iso Roobertinkatu ■ syyskuu

Iso Roobertinkatu on nimetty kreivi Robert Henrik Rehbinderin (1777–1841) mukaan. Rehbinder, joka oli koulutukseltaan lakimies, toimi Suomen suuriruhtinaskunnan valtiosihteerinä ja ministerivaltiosihteerinä 1811–1841. Rehbinder oli yksi Suomen suuriruhtinaskunnan alkuajan korkeimmista virkamiehistä, jolla oli merkittävä rooli Suomen autonomian aseman vahvistamisessa. Rehbinder muun muassa osallistui vuoden 1809 Porvoon valtiopäivien valmisteluun.

Fredrikinkatu ■ lokakuu

Fredrikinkadun raitiovaunupysäkki sijaitsee Bulevardilla lähellä risteävää Fredrikinkatua. Fredrikinkatu on nimetty vuonna 1836 ja sen nimi viittaa todennäköisesti Uudenmaan ja Hämeen läänien maaherra Gustaf Fredrik Stjernvalliin (1767–1815). Stjernvall oli aktiivinen virkamies, joka muun muassa esitti ajatuksen Suomen suuriruhtinaskunnan pääkaupungin siirtämisestä Turusta Helsinkiin. Fredrikinkadun nimi voi myös viitata asemakaavan laatijan J. A. Ehrenströmin ystävään kreivi Johan Fredrik Aminoffiin (1756–1842).

Erottaja ■ toukokuu

Erottajan raitiovaunupysäkki sijaitsee lähellä Erottajan aukiota. Erottajan aukio on saanut nimensä siitä, että 1800-luvulla se erotti varsinaisen kantakaupungin niin sanotusta Uudenmaan esikaupungista. Nykyään Erottaja sijaitsee kantakaupungin ytimessä ja kaupunkien välisiä etäisyyksiä mitattaessa Helsingin keskipisteenä on käytetty Erottajaa.

Ylioppilastalo ■ helmikuu

Ylioppilastalon pysäkki on saanut nimensä Vanhalta ylioppilastalolta, joka on Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan entinen ylioppilastalo. Talo on valmistunut vuonna 1870. Vanha ylioppilastalo tunnetaan parhaiten vuonna 1968 tapahtuneesta ”Vanhan valtauksesta”, jossa ryhmä opiskelijoita valtasi talon päivää ennen Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan 100-vuotisjuhlia. Valtaus oli osa yleistä eurooppalaisen opiskelijaliikkeen radikalisoitumista. Nykyään talossa on ravintola sekä juhlasali, jossa järjestetään erilaisia juhlatilaisuuksia.

Kaisaniemi (M) ■ maaliskuu

Kaisaniemen raitiovaunupysäkki on saanut nimensä läheisestä Kaisaniemen puistosta. Puisto on nimetty ruotsalaissyntyisen ravintoloitsija Catharina (Kajsa) Wahllundin (1772–1843) mukaan, joka perusti puistoon ravintolan vuonna 1836. Ravintola oli hyvin suosittu erityisesti ylioppilaiden keskuudessa. Edelleen toiminnassa oleva Ravintola Kaisaniemi on Helsingin vanhin ruokaravintola.

Varsapuistikko ■ tammikuu

Varsapuistikon pysäkki sijaitsee Kaisaniemessä ja se on nimetty viereisen Varsapuistikon mukaan. Puistossa sijaitsee Emil Cedercreutzin hevosen varsaa ja sen emää esittävä veistos *Äidinrakkaus,* joka pystytettiin vuonna 1928. Varsapuistikko oli alun perin osa Kaisaniemen puistoa, mutta 1900-luvun alussa rakennettu Kaisaniemenkatu eristi alueen omaksi puistikokseen.

Hakaniemi ■ kesäkuu

Hakaniemen alue on yksi 1840-luvulla Helsingin keskustan pohjoispuolelle perustetuista vuokra-alueista. Alue oli alun perin niemi, jolla sijaitsi 1700-luvun lopulla Generalshagen (Kenraalinhaka) niminen laidunhaka. Laidunhaasta tulee myös alueen nimi Hakaniemi. Hakaniemen tori avattiin vuonna 1897 ja sen viereen valmistunut kauppahalli vuonna 1914. Molemmat ovat yhä toiminnassa.

Kallion virastotalo ■ huhtikuu

Kallion virastotalossa, joka näkyy kuvassa vasemmalla, sijaitsee muun muassa Helsingin sosiaalivirasto, Kallion terveysasema ja Helsingin kaupunginarkisto. Rakennus valmistui vuonna 1965 ja sen on suunnitellut arkkitehti Heikki Siren. Valmistuessaan Kallion virastotalo edusti aikansa parasta toimistorakentamisen osaamista mutta myöhemmin siinä on ilmennyt ongelmia; rakennus esimerkiksi sisälsi vaarallisia materiaaleja kuten asbestia. Rakennuksessa on tästä syystä tehty mittavia korjauksia.

Karhupuisto ■ heinäkuu

Karhupuiston raitiovaunupysäkki on saanut nimensä viereiseltä Karhupuistolta. Alun perin Agricolanpuistikon nimellä kulkenut puisto nimettiin uudelleen vuonna 1956 sinne pystytetyn karhuveistoksen mukaan. Punagraniittisen veistoksen *Mesikämmen muurahaispesällä* on tehnyt Jussi Mäntynen ja se paljastettiin vuonna 1931. Karhupuiston kukkaistutuksista ja huollosta vastaavat ryhmä vapaaehtoisia Karhupuiston kummeja yhdessä kaupungin puisto-osaston kanssa. Karhupuistossa on puinen lippakioski, jossa toimii suosittu kesäkahvila.

Kaarlenkatu ■ helmikuu

Kallion ja Alppiharjun kaupunginosissa sijaitseva Kaarlenkatu kuuluu ryhmään katuja, jotka on nimetty Ruotsin kuninkaiden mukaan ajalta, jolloin Suomi oli osa Ruotsin valtakuntaa (1200-luvulta vuoteen 1809). Kaarle on yleinen Ruotsin kuninkaiden nimi eikä se näin ollen viittaa keneenkään tiettyyn kuninkaaseen.

Urheilutalo ■ huhtikuu

Urheilutalon raitiovaunupysäkki sijaitsee Helsingin Urheilutalon vieressä. Helsingin Urheilutalo on osa Urheiluhallit Oy:tä, jonka omistavat Helsingin kaupunki, Urheiluopistosäätiö ja 13 lajiliittoa. Helsingin Urheilutalo on Urheiluhallit Oy:n ensimmäinen kiinteistö ja se rakennettiin vuonna 1961. Helsingin Urheilutalossa on uimahalli, kuntosali, palloilusali, keilarata sekä ampumarata.

Porvoonkatu ■ elokuu

Porvoonkatu kuuluu ryhmään katuja, jotka on nimetty suomalaisten paikkakuntien mukaan. Porvoo sijaitsee Uudenmaan maakunnassa noin 50 km Helsingistä itään. Porvoo on yksi Suomen vanhimmista kaupungeista. Nimi Borgå viittaa Porvoonjokeen sekä sen lähellä sijainneeseen maalinnoitukseen. Vuonna 1809 Porvoossa pidettiin Venäjän keisari Aleksanteri I:n toimesta valtiopäivät. Kansallisrunoilija Johan Ludvig Runeberg asui Porvoossa vuodesta 1837. Porvoossa on 1400-luvulla rakennettu tuomiokirkko, joka vaurioitui tulipalossa vuonna 2006.

Alppila ■ kesäkuu

Alppilan raitiovaunupysäkki sijaitsee Linnanmäen huvipuiston kupeessa Alppiharjun kaupunginosassa. Alppila on yksi Helsingin kaupungin 1840-luvulla Pitkänsillan pohjoispuolelle muodostamista vuokra-alueista. Korkean kallioisen maaston takia alueelle annettiin nimeksi Alpen (Alppi). Vuonna 1870 Alpin kallioille rakennettiin sveitsiläistyyppinen ravintola Alphyddan (Alppimaja). Alueen nimeksi vakiintui ravintolan mukaan Alphyddan ja sen suomenkieliseksi vastineeksi Alppila.

Karjalankatu ■ syyskuu

Karjala on maantieteellinen alue, johon kuuluvat Etelä- ja Pohjois-Karjalan maakunnat, Venäjälle luovutetun Karjalan alueet sekä Venäjän alkuperäiset karjalaisalueet. Ruotsi menetti 1700-luvulla Venäjälle Karjalan alueensa lukuun ottamatta nykyistä Pohjois-Karjalaa. Kun Venäjä valloitti koko Suomen vuonna 1809, alueet liitettiin osaksi Suomen suuriruhtinaskuntaa. Rajat säilyivät Suomen itsenäistyessä vuonna 1917. Moskovan rauhassa 1940 Suomi menetti suuren osan Karjalan alueesta, valloitti lähes kaikki alueet takaisin jatkosodassa mutta joutui vuoden 1944 Moskovan välirauhassa luopumaan niistä uudelleen.

Eläintarha ■ lokakuu

Eläintarhan raitiovaunupysäkki sijaitsee Eläintarhan yleisurheilukentän vieressä Pasilan ja Taka-Töölön kaupunginosien rajalla. 1850-luvulla Töölönlahden pohjoisosaan suunniteltiin kylpyläaluetta ja alueelle oli tarkoitus rakentaa myös eläintarha, minkä seurauksena alue sai nimeksi Eläintarha. Suunnitelmat raukesivat mutta eläintarhan perustaminen tuli uudelleen ajankohtaiseksi vuonna 1889, kun Alppilaa ehdotettiin eläintarhan sijoituspaikaksi. Ehdotus kuitenkin hylättiin ja eläintarha sijoitettiin nykyiselle paikalleen Korkeasaareen.

Auroran sairaala ■ toukokuu

Auroran sairaala sijaitsee Keskuspuiston kupeessa Pasilan kaupunginosassa. Sairaalan vanhin osa valmistui vuonna 1914 ja se toimi kulkutautisairaalana. Sairaala muutettiin vähitellen lastensairaalaksi, ja 1940- ja 50-luvuilla sitä laajennettiin. Sairaala sai nimekseen Auroran sairaala vuonna 1952. Nimi viittaa Aurora Karamziniin (1808–1902), suomenruotsalaiseen hyväntekijään, joka perusti ja tuki useita hyväntekeväisyysjärjestöjä. Sairaala-alueen viereen vuonna 2012 rakennettu kävelysilta on nimetty Auroransillaksi.

Kansaneläkelaitos ■ heinäkuu

Kansaneläkelaitoksen raitiovaunupysäkki on nimetty läheisen Kansaneläkelaitoksen päätoimitalon mukaan. Päätoimitalo valmistui vuonna 1956 ja sen on suunnitellut arkkitehti Alvar Aalto. Kansaneläkelaitos (Kela) perustettiin vuonna 1937 hoitamaan kansaneläkkeiden maksamista. Vuosien varrella Kelan toimenkuva on laajentunut kattamaan koko perus- ja sosiaaliturvan, johon kuuluu muun muassa vanhempainrahat, lapsilisät, työttömyyskorvaus, sairausvakuutus ja opintotuki.

Töölön halli ■ heinäkuu

Töölön hallin pysäkki sijaitsee Töölön raitiovaunuvarikon eli raitiovaunuhallien vieressä. Töölön varikko on pienin Helsingin kolmesta varikosta. Varikon tuntumassa sijaitsee Helsingin vanhin, vuodelta 1900 oleva raitiovaunuhalli, jossa toimii nykyään Helsingin raitiovaunujen historiaa esittelevä Ratikkamuseo. Töölön hallin pysäkin läheisyydessä sijaitsee myös Töölön kisahalli.

Ooppera ■ lokakuu

Oopperan raitiovaunupysäkki on saanut nimensä viereiseltä Suomen Kansallisoopperalta. Kotimainen ooppera – Inhemska operan perustettiin vuonna 1911. Vuonna 1914 sen nimi muutettiin Suomalaiseksi oopperaksi ja vuonna 1956 Suomen Kansallisoopperaksi. Ooppera sijaitsi Aleksanterin teatterissa vuodesta 1919 aina vuoteen 1993 asti, jolloin uusi oopperatalo rakennettiin Töölönlahden rannalle. Oopperatalon tontilla sijaitsi aiemmin sokeritehdas, josta on jäljellä punatiilestä rakennettu entinen pääkonttorirakennus.

Töölöntori ■ lokakuu

Taka-Töölön kaupunginosassa sijaitseva Töölöntori tunnettiin alun perin nimellä Stortorget (Iso Tori), mutta nimettiin alueen mukaan Töölöntoriksi vuonna 1928. Töölön ruotsinkielinen nimi on mainittu asiakirjoissa muodossa Tölö by jo 1400-luvulla. Tölö-nimen alkuperästä ei ole täyttä varmuutta; nimen vanhojen kirjoitusasujen perusteella sen arvellaan olleen joen nimi Töl-å, jossa alkuosa *töl* on merkinnyt poukamaa, lampea tai suota. Nimi on mahdollisesti viitannut Töölönjärveen (Tölö träsk) tai siitä virtaavaan jokeen. Nykyisen Pasilan ratapihan kohdalla sijainnut Töölönjärvi kuivattiin 1870-luvulla.

Apollonkatu ■ toukokuu

Apollonkatu kuuluu joukkoon katuja, joiden nimi on peräisin antiikin mytologiasta. Töölön alueelle 1800-luvun loppupuolella rakennetut huvilat saivat nimensä antiikin nimistöstä aikakauden muodin mukaisesti. Myöhemmin huviloiden nimet, kuten esimerkiksi Apollon, Arkadia, Hesperia ja Minerva, siirtyivät alueen katujen nimiin. Antiikin Kreikan jumala Apollon oli muun muassa auringon, ennustustaidon, musiikin ja runouden jumala.

Sammonkatu ■ elokuu

Etu-Töölössä sijaitsevan Sammonkadun nimi viittaa suomalaisessa mytologiassa ja Elias Lönnrotin kokoamassa kansalliseepoksessa *Kalevalassa* esiintyvään ihmekoneeseen sampoon. Sampo on rikkauksia tuottava mylly, joka taikoo sisuksistaan jauhoja, suolaa ja rahaa.

Kauppakorkeakoulut ■ lokakuu

Kauppakorkeakoulujen raitiovaunupysäkin lähellä sijaitsee kaksi kauppakorkeakoulua: suomenkielinen Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulu sekä ruotsinkielinen Svenska handelshögskolan eli Hanken. Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulun vuonna 1950 valmistunut päärakennus on merkitty suojelukohteeksi kansainvälisen modernin arkkitehtuurin Docomodo-järjestön rekisteriin.

Kamppi (M) ■ elokuu

Kamppi on kaupunginosa Helsingin keskustassa. Nimi Kamppi viittaa alueella sijainneeseen hiekkakenttään, jota käytettiin muun muassa sotaväen harjoituskenttänä. Venäjän vallan aikana 1800-luvulla kentän ympärille rakennettiin varuskunta ja suuri kasarmirakennus (Turun kasarmi). Kasarmin päärakennus tuhoutui Suomen sisällissodassa vuonna 1918. Kuvassa oleva rakennus on vuonna 1937 valmistunut Tennispalatsi, joka on saanut nimensä rakennuksessa sijainneilta tenniskentiltä. Nykyään rakennuksessa toimii elokuvateatteri sekä taidemuseo.

Simonkatu ■ toukokuu

Simonkatu on nimetty kaupungininsinööri ja Uudenmaan läänin läänin-maanmittarin Simon Grönlundin (1788 – 1862) mukaan. Kuvassa taka-alalla näkyvä rakennus on Kiinteistö Oy Annankatu 32, joka valmistui vuonna 1987. Tontilta purettiin 1960-luvulla korttelin viimeinen puutalo, joka toimi naapurissa sijainneen Frenckellin kirjapainotalon paperiva-rastona. Nykyisen kiinteistön omistaa työeläkevakuutusyhtiö Eläke-Fennia.

Hesperian puisto ■ kesäkuu

Hesperian puisto on puistoalue Töölönlahden länsirannalla. Alueella sijaitsi 1800-luvun alkupuolelta alkaen helsinkiläisten suosima puisto, jossa oli muun muassa ravintola ja tivoli. 1840-luvulla alueesta muodostettiin Hesperian vuokra-alue, joka nimettiin silloisten romanttisten virtausten mukaisesti. Nimi Hesperia on peräisin antiikin kreikasta, jossa se tarkoittaa läntisiä maita. Alueen vuokra-aika päättyi vuonna 1892, jolloin se jäi puistoksi.

Kansallismuseo ■ lokakuu

Kansallismuseon raitiovaunupysäkki sijaitsee Suomen kansallismuseon vieressä. Vuonna 1916 yleisölle avautuneen kansallismuseon rakennuksen ovat suunnitelleet arkkitehdit Herman Gesellius, Armas Lindgren ja Eliel Saarinen. Rakennuksen arkkitehtuuri edustaa kansallisromanttista tyyliä ja jäljittelee vapaasti Suomen eri aikakausien arkkitehtonisia aiheita. Ajan hengen mukaisesti rakennuksen eri osien arkkitehtuuri on sovitettu yhteen niissä esillä oleviin kokoelmiin.

Lasipalatsi ■ syyskuu

Mannerheimintien varrella sijaitseva, funktionaalista arkkitehtuuria edustava Lasipalatsi rakennettiin vuoden 1940 olympialaisia varten, jotka kuitenkin peruuntuivat sodan vuoksi. Lasipalatsin piti alun perin olla väliaikaisrakennus ja koska sen kohtalo oli epäselvä, rakennus pääsi vuosien saatossa rapistumaan. Lasipalatsi peruskorjattiin ja suojeltiin vuonna 1998. Nimensä Lasipalatsi on saanut siitä, että rakennusajankohtansa mittapuussa sen julkisivussa käytettiin harvinaisen paljon lasia.

Kolmikulma ■ elokuu

Kolmikulman raitiovaunupysäkki on nimetty viereisen Kolmikulman puiston mukaan. Puiston keskeisenä elementtinä on kuvanveistäjä Yrjö Liipolan suunnittelema, vuonna 1928 valmistunut *Tellervo, Tapion tytär* -patsas. Suomalaisen taruston metsänjumalatar Tellervo vastaa roomalaisen mytologian metsästyksen jumalatarta Dianaa; patsasta kutsutaankin yleisesti *Diana*-patsaaksi ja puistoa Dianapuistoksi. Puiston nimi Kolmikulma viittaa sen kolmiomaiseen muotoon; puisto on tunnettu nimellä Trekantiga torget (Kolmikulmainen tori) jo 1820-luvulla.

Johanneksen kirkko ■ maaliskuu

Pysäkille nimen antanut Johanneksenkirkko valmistui vuonna 1891. Sen on suunnitellut ruotsalainen arkkitehti Adolf Melander. Kirkko on rakennettu Juhannusvuoreksi kutsutulle mäelle, jolla helsinkiläisillä oli muinoin tapana polttaa juhannustulia. Kirkon nimi voi viitata juhannuksen ja Johannes Kastajan lisäksi myös apostoli Johannekseen, jonka nimikkokirkkona Johanneksen kirkkoa on pidetty. Kirkko edustaa uusgoottilaista tyyliä ja sinne mahtuu istumaan 1 400 henkeä. Kirkon kaksoistornit ovat 74 metriä korkeat. Johanneksenkirkko on kesäisin suosittu vihkikirkko.

Tarkk'ampujankatu ■ lokakuu

Tarkk'ampujankatu on nimetty tarkk'ampujapataljoonan mukaan, jonka kasarmi ja ampumarata sijaitsivat kadun läheisyydessä. Vuonna 1812 Viipurissa perustettiin jääkärirykmentti, jonka tehtävänä oli puolustaa Suomen autonomista suuriruhtinaskuntaa. Osasta jääkärirykmenttiä muodostettiin opetuspataljoona, joka vuonna 1824 muutti Helsinkiin Kaartin kasarmille. Myöhemmin pataljoona nimettiin Henkivartioväen Suomen Tarkk'ampujapataljoonaksi. Kaartin kasarmissa on nykyään puolustusministeriön ja pääesikunnan toimitiloja.

Kirurgi ■ elokuu

Ullanlinnassa sijaitseva Kirurgin raitiovaunupysäkki on nimetty läheisen Kirurgisen sairaalan mukaan. Kirurginen sairaala on yksi Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin 21 sairaalasta. Sairaalan uusrenessanssia edustava päärakennus valmistui vuonna 1888. Kirurginen sairaala oli ensimmäinen kirurgiaan erikoistunut sairaala Suomessa. Nykyisin sairaalassa sijaitsee kirurgisen osaston lisäksi myös sisätautien hoitoyksiköitä.

Ritarihuone ■ syyskuu

Ritarihuone sijaitsee Senaatintorin läheisyydessä Kruununhaan kaupunginosassa. Ritariston ja aatelin rakennuttama, arkkitehti Georg Theodor von Chiewitzin suunnittelema uusgoottilainen rakennus valmistui vuonna 1862. Ritarihuone toimi aatelissäädyn kokoontumispaikkana Helsingissä vuosina 1863–1906 pidetyillä Suomen säätyvaltiopäivillä. Ritarihuone on edelleen Suomen ritariston ja aateliston omistuksessa, ja siellä toimii kirjasto sekä tutkijoille suunnattu arkisto.

Katajanokan puisto ■ marraskuu

Katajanokan puisto sijaitsee Uspenskin katedraalin tuntumassa Katajanokan kaupunginosassa. Kaupunginpuutarhuri Svante Olssonin suunnittelema Katajanokan puisto valmistui vuonna 1900. Puisto oli edustuskohde, jonka ulkonäköön ja hoitoon satsattiin merkittävästi aina 1950-luvulle asti. 1970-luvulla puisto sai nykyisen muotonsa, kun Katajanokan alue kaavoitettiin uudelleen, puiston halki kulkenut katu poistettiin ja raitiolinjan reittiä muutettiin. Uspenskin katedraali on Helsingin ortodoksisen seurakunnan ja samalla Helsingin hiippakunnan pääkirkko.

Kauppiaankatu ■ helmikuu

Kauppiaankadun raitiovaunupysäkki sijaitsee Katajanokan kaupunginosassa. Alueen merellisestä historiasta johtuen monilla alueen kaduista on kaupankäyntiin tai merenkulkuun liittyvä nimi. Katajanokan satama oli vilkas tavarasatama ja Katajanokalla sijaitsee muun muassa vuonna 1901 valmistunut tulli- ja pakkahuone sekä lukuisia varastorakennuksia. Nämä rakennukset ovat siirtyneet muuhun käyttöön tavaraliikenteen loputtua Katajanokan satamasta.

Vyökatu ■ huhtikuu

Vyökadun raitiovaunupysäkki sijaitsee entisen Helsingin lääninvankilan vieressä Katajanokalla. Vankila rakennettiin vuonna 1873 Venäjän keisari Nikolai I:n hyväksymien piirustusten mukaisesti. Vankilan rakennuksia ympäröi korkea tiilimuuri. Toisen maailmansodan jälkeen osa sotasyyllisyysoikeudenkäynnissä tuomituista sota-ajan johtajista, kuten esimerkiksi presidentti Risto Ryti, kärsivät tuomiotaan Katajanokan vankilassa. Vankila suljettiin vuonna 2002. Nykyään rakennuksissa toimii hotelli.

Puolipäivänkatu ■ marraskuu

Puolipäivänkadun nimi viittaa tykinlaukauksiin, jotka ammuttiin Katajanokan kalliolta puolenpäivän merkiksi. Vuonna 1855 Pietarin lähellä sijaitsevan Pulkovan observatorion ja Ullanlinnan mäellä sijaitsevan Helsingin observatorion välille valmistui lennätinyhteys, jonka avulla Helsinkiin ilmoitettiin oikea aika. Observatorion mastoon vedettiin öljykangaspussi, joka pudotettiin tasan kello kaksitoista. Katajanokan kalliolta oli näköyhteys observatoriolle ja vuodesta 1868 alkaen noin kolmenkymmenen vuoden ajan kalliolta laukaistiin tykinlaukaus aikamerkiksi kaupunkilaisille.

Merisotilaantori ■ toukokuu

Merisotilaantorin raitiovaunupysäkki sijaitsee Merikasarmin vieressä Katajanokan kaupunginosassa. Merikasarmi, alkuperäiseltä nimetään Katajanokan kasarmi, on rakennettu 1800-luvun alkupuolella Venäjän armeijan käyttöön. Merikasarmin vuonna 1820 valmistuneen päärakennuksen on suunnitellut arkkitehti Carl Ludvig Engel. Suomen itsenäistymisen jälkeen alue siirtyi Suomen puolustusvoimille. Nykyään rakennukset ovat ulkoasiainministeriön käytössä.

Mastokatu ■ kesäkuu

Alueen merellisen sijainnin vuoksi useat Katajanokan kaupunginosassa sijaitsevat kadut ovat saaneet merenkulkuun viittaavan nimen, niin myös Mastokatu. Kuvassa taustalla näkyvät rakennukset ovat osa vuonna 2007 valmistunutta Mastokadun korttelia.

Katajanokan terminaali ■ joulukuu

Eteläsatamaan kuuluva Katajanokan terminaali palvelee Katajanokanlaiturin matkustajaliikennettä. Vuonna 1937 rakennettu, arkkitehti Gunnar Taucherin suunnittelema terminaalirakennus toimi alun perin tullimakasiinina. Vuonna 1976 rakennus muutettiin matkustajaterminaaliksi *GTS Finnjetiä* varten, joka aloitti seuraavana vuonna liikennöinnin Helsingin ja Saksan Travemünden välillä. Tällä hetkellä Katajanokan terminaalista liikennöi aluksia Tallinnaan ja Tukholmaan. Terminaali palvelee myös risteilyaluksia.

Hallituskatu ■ elokuu

Hallituskatu on nimetty vuonna 1836 sen varrella sijainneen Senaatin eli hallituskonseljin talon (nykyisin Valtioneuvoston linna) mukaan. Rakennus valmistui vuonna 1822 ja sen on suunnitellut arkkitehti Carl Ludvig Engel. Senaatintalo rakennettiin autonomisen Suomen suuriruhtinaskunnan senaattia varten, joka toimi tiloissa vuodet 1822–1918. Suomen itsenäistyttyä senaatin korvasi valtioneuvosto, jonka mukaan talo on saanut nykyisen nimensä. Valtioneuvoston linnassa sijaitsee muun muassa hallituksen toimitiloja sekä valtioneuvoston kanslia.

Kansallisarkisto ■ maaliskuu

Tämä pysäkki on saanut nimensä sen vieressä sijaitsevalta Kansallisarkistolta. Kansallisarkiston edeltäjä oli vuonna 1816 perustettu, Senaatintalossa sijainnut Senaatin arkisto, jossa säilytettiin muun muassa Suomea koskevia asiakirjoja. Arkisto nimettiin myöhemmin Valtionarkistoksi ja vuonna 1994 Kansallisarkistoksi. Arkisto muutti nykyiselle paikalleen vuonna 1890. Arkiston käyttöön rakennetun rakennuksen on suunnitellut professori C. G. Nyström. Arkistoa on vuosien saatossa laajennettu lisärakennuksin.

Snellmaninkatu ■ toukokuu

Tämän raitiovaunupysäkin läheisyydessä sijaitseva Snellmaninkatu on nimetty suomalaisen filosofin ja valtiomiehen Johan Vilhelm Snellmanin (1806–1881) mukaan. J. V. Snellman ajoi suomen kielen asemaa Suomen suuriruhtinaskunnassa. Hänen myötävaikutuksensa ansiosta Venäjän keisari Aleksanteri II allekirjoitti vuonna 1863 asetuksen, joka takasi suomen kielelle yhtäläisen aseman ruotsin kielen rinnalla virallisissa yhteyksissä. J. V. Snellman oli myös mukana toteuttamassa vuoden 1865 rahauudistusta.

Castréninkatu ■ syyskuu

Kallion kaupunginosassa sijaitsevat Castréninkadun raitiovaunupysäkki ja läheinen Castréninkatu on nimetty kielentutkija Matthias Alexander Castrénin (1813–1852) mukaan. Castrén oli uralilaisten ja Siperian kielten tutkimuksen uranuurtaja ja Helsingin yliopiston ensimmäinen suomen kielen ja kirjallisuuden professori. Castrénin tutkimustyö on noteerattu kansainvälisesti ja hänen julkaisujaan luetaan edelleen.

Kuntatalo ■ elokuu

Kuntatalon raitiovaunupysäkki sijaitsee Kallion kaupunginosassa lähellä Suomen Kuntaliiton Kuntataloa. Rakennuksen on suunnitellut arkkitehtitoimisto Castrén–Jauhiainen–Nuuttila ja se valmistui vuonna 1982. Kuntatalossa on Kuntaliiton toimistojen lisäksi kirjaamo, arkisto, kirjasto sekä vuokrattavia kokoustiloja.

Ensi linja ■ heinäkuu

Ensi linja on yksi viidestä numeroidusta ”linjasta” eli kadusta Kallion kaupunginosassa. Ensi linja -nimi on vuodelta 1887 ja se edustaa katujen nimeämisessä niin sanottua amerikkalaisvaihetta, jossa on otettu vaikutteita Yhdysvaltojen kaupungeissa käytetystä katujen numeroimisesta.

Haapaniemi ■ helmikuu

Haapaniemi on vanha nimi, jonka juuret juontavat ajalle jolloin alue oli haapoja kasvava niemi. Nykyään alue ei enää ole niemi ja eikä siellä juuri kasva haapojakaan. Raitiovaunupysäkin läheisyydessä sijaitsee Väinö Tannerin kenttä, entiseltä nimeltään Haapaniemen kenttä. Hiekkakenttä toimii talvisin pysäköintipaikkana ja muuna aikana urheilukenttänä, jolla koululaiset ja kaveriporukat pelaavat muun muassa pesäpalloa.

Käenkuja ■ helmkuu

Läheisen kadun ja tämän raitiovaunupysäkin nimi viittaa todennäköisesti alueella 1850-luvulla sijainneeseen Fågelvikin (Lintulahden) tehdashuvila-alueeseen. Lintulahden alueesta tuli sittemmin osa Sörnäisten teollisuusaluetta, joka oli yksi Helsingin suurimmista teollisuuskeskittymistä. Teollisuuden muuttaessa vähitellen pois alueelta 1960-luvulta alkaen rakennuksia ja tontteja alettiin ottaa muuhun käyttöön.

Sörnäinen (M) ■ helmikuu

Sörnäinen on kaupunginosa Helsingin kantakaupungin itäosassa. Alueen nimi Södernäs (”eteläniemi”) mainitaan jo 1600-luvun asiakirjoissa. Alueen nimeksi vakiintui kuitenkin lyhennetty muoto Sörnäs, jonka suomenkieliseksi vastineeksi vahvistettiin vuonna 1928 Sörnäinen. Raitiovaunupysäkin seutua kutsutaan yleisesti Kurviksi Hämeentien ja sen jatkeena olevan Helsinginkadun kaarteen johdosta. Raitiovaunupysäkiltä on yhteys vuonna 1984 valmistuneelle Sörnäisten metroasemalle.

Lautatarhankatu ■ helmikuu

Lautatarhankatu on saanut nimensä alueella sijainneista lukuisista lautatarhoista. Helsingin ja Hämeenlinnan väliselle junaradalle avattiin vuonna 1863 Pasilasta Sörnäisten satamaan kulkenut jatkolinja, josta tuli Suomen ensimmäinen satamarata. Rautateitä käytettiin muun muassa puutavaran kuljetukseen ja Sörnäisten satamasta tuli merkittävä puutavaran vientisatama. Satamaradan varrelle syntyi puutavaraan liittyvää toimintaa, kuten esimerkiksi lautatarhoja.

Hauhon puisto ■ helmikuu

Pysäkin nimi viittaa läheiseen Hauhon puistoon, joka puolestaan on saanut nimensä Hauhontieltä. Hauhontie kuuluu ryhmään Vallilan kaupunginosassa sijaitsevia suomalaisten paikkakuntien mukaan nimettyjä katuja. 2000-luvun alun kuntaliitosten myötä monet Suomen kunnista, kuten myös Hauhon kunta, ovat kadonneet kuntakartalta. Nykyään Hauho on osa Hämeenlinnan kaupunkia. Kuvassa näkyvä rakennus on vuonna 1902 rakennettu Vallilan kansakoulu eli nykyinen Vallilan ala-asteen koulu.

Vallilan varikko ■ joulukuu

Vallilan varikon pysäkki sijaitsee Vallilan varikon eli Vallilan raitiovaunuhallien läheisyydessä. Selim A. Lindqvistin suunnittelemista halleista vanhin valmistui vuonna 1914 ja laajennusosat vuosina 1925 ja 1927. Hallien yhteyteen rakennettiin korjaamorakennukset sekä toimistotiloja 1930- ja 1940-luvuilla.

Paavalin kirkko ■ heinäkuu

Tämä raitiovaunupysäkki sijaitsee Hämeentiellä Paavalin kirkon vieressä. Helsingin kaupunki luovutti kirkkoa varten tontin Vallilan työväenkaupunginosasta vuonna 1915. Kirkko valmistui vuonna 1930 ja sen on suunnitellut arkkitehti Bertel Liljeqvist. Kirkkosalissa on 800 istumapaikkaa. Kirkko sai vaurioita talvisodassa; jälkiä on yhä nähtävissä pääsisäänkäynnin pilareissa sekä kirkon ulkoseinässä.

Kyläsaarenkatu ■ kesäkuu

Kyläsaarenkadun raitiovaunupysäkki on nimetty lähiseudulla sijaitsevan Kyläsaarenkadun mukaan. Kyläsaari oli Vanhankaupunginselällä sijainnut saari, joka oli 1900-luvun alussa suosittu retkikohde. Saareen johti lähes 200 metriä pitkä silta. 1930-luvun alussa Kyläsaari katosi, kun alue täytettiin ja sinne rakennettiin jätevedenpuhdistamo. 1960-luvulla alueelle rakennettiin lisäksi jätteenpolttolaitos. Jätteenpolttolaitos suljettiin vuonna 1983 ja jätevedenpuhdistamo vuonna 1994. Vanhassa jätteenpolttolaitoksessa sijaitsee nykyään Kyläsaaren kierrätyskeskus.

Toukoniitty ■ lokakuu

Kumpulan kartanon maihin kuuluneella Kumtähden niityllä oli tapana viettää ylioppilaiden kevätjuhlia toukokuun 13. päivä. Vuoden 1848 kevätjuhlat olivat erityisen merkittävät, koska silloin esitettiin ensimmäisen kerran J. L. Runebergin kirjoittama ja Fredrik Paciuksen säveltämä *Maamme*-laulu. Kumpulan kartanon omistaja lahjoitti niityn ylioppilaille ikuiseksi kevätjuhlapaikaksi. Niityn epävirallisesti nimeksi muodostui Majängen (Toukoniitty), josta vuonna 1956 tuli myös puiston virallinen nimi. 1990-luvulla puiston nimi vaihdettiin takaisin Kumtähden kentäksi.

Arabiankatu ■ maaliskuu

Arabiankadun raitiovaunupysäkki sijaitsee lähellä Arabian keramiikkatehdasta Toukolan kaupunginosassa. Tehdas rakennettiin vuonna 1874 Arabia-nimiselle huvila-alueelle. Nimi Arabia liittyy alueen muihin eksoottisiin nimiin (Jerikonniitty, Kaanaanmaa); 1800-luvun alussa oli tapana antaa Raamatusta tuttuja paikannimiä syrjäisille alueille.

Arabianranta ■ huhtikuu

Arabianranta on Toukolan kaupunginosassa sijaitseva uusi asuinalue, jonka rakentaminen aloitettiin vuonna 2000. Arabianranta sijaitsee Vanhankaupunginselän rannalla lähellä Helsingin perustamispaikkaa. Alueelle on sijoitettu runsaasti taideteoksia, koska tietty prosentti rakennuskustannuksista on käytetty taidehankintoihin. Kuvassa vasemmalla näkyvä värikäs rakennus on Stadin ammattiopiston audiovisuaalisen viestinnän yksikkö.

Kustaankatu ■ helmikuu

Kustaankadun raitiovaunupysäkki sijaitsee Alppiharjun kaupunginosassa. Useat alueen kaduista on nimetty Ruotsin kuninkaiden mukaan ajalta, jolloin Suomi oli osa Ruotsin valtakuntaa eli 1200-luvulta vuoteen 1809. Tänä aikana Ruotsilla oli useita Kustaa-nimisiä kuninkaita, mutta Helsingin kannalta heistä tärkein lienee Kustaa Vaasa, joka perusti Helsingin vuonna 1550.

Helsinginkatu ■ maaliskuu

Helsinginkatu on nimetty vuonna 1901 Helsingin pitäjän eli nykyisen Vantaan kaupungin mukaan. 1370–1390-luvuilla syntynyt Helsingin pitäjä sai nimensä alueen läpi virranneesta Helsinginjoesta. Myöhemmin jokea alettiin kutsua Vantaanjoeksi, mikä nimi vakiintui 1500-luvulla. Helsingin pitäjästä tuli Helsingin maalaiskunta vuonna 1865, Vantaan kauppala vuonna 1972 ja Vantaan kaupunki vuonna 1974.

Linnanmäki ■ lokakuu

Linnanmäen raitiovaunupysäkki sijaitsee Helsinginkadulla Linnanmäen huvipuiston Eteläportin tuntumassa. Kuusi lastensuojelutyötä tekevää järjestöä perusti Linnanmäen huvipuiston varainhankintaa varten vuonna 1950. Vuonna 1957 järjestöt perustivat Lasten Päivän Säätiön, joka vastaa huvipuiston toiminnasta edelleenkin. Linnanmäen nimi tulee Vesilinnanmäestä, joksi aluetta kutsuttiin siellä sijaitsevien vesisäiliöiden vuoksi. Vesisäiliöt sijaitsevat edelleen huvipuiston alueella mutta ovat muussa käytössä.

Kaupunginpuutarha ■ toukokuu

Kaupunginpuutarhaan kuuluvat yleisölle avoinna olevat ruusutarha ja kasvihuone (Talvipuutarha) sekä yleisöltä suljettu kaupunginpuutarhan tuotantoalue. 1800-luvun lopulla kaupunginpuutarhan alueella toimi puutarhayhdistyksen puutarhakoulu, kasvihuoneita sekä taimisto. 1900-luvun alussa Helsingin kaupunki osti puutarhayhdistyksen rakennukset ja kaupunginistutusten kasvihuoneet siirrettiin kaupunginpuutarhaan. Kaupunginpuutarhalta toimitetaan vuosittain noin 140 000 sipulikukkaa ja 200 000 kesäkukkaa kaupungin kukkaistutuksia varten.

Caloniuksenkatu ■ elokuu

Caloniuksenkatu on nimetty lainopin professori, prokuraattori Matthias Caloniuksen (1738–1817) mukaan. Matthias Calonius on yksi Suomen kaikkien aikojen merkittävimmistä oikeusoppineista: hän toimi vuodesta 1778 aina kuolemaansa asti Turun akatemian ainoana lainopin professorina ja lisäksi Ruotsin korkeimman oikeuden jäsenenä. Kun Suomesta vuonna 1809 tuli Venäjän keisarikunnan autonominen suuriruhtinaskunta, Calonius nimitettiin Suomen uuden hallituselimen, keisarillisen hallituskonseljin ylimmäksi lainvalvojaksi eli prokuraattoriksi.

Perhonkatu ■ lokakuu

Runeberginkadun läheisyydessä sijaitseva Perhonkatu on nimetty Suomen kansallisrunoilijan Johan Ludvig Runebergin vuonna 1831 kirjoittaman runoelman *Grafven i Perho (Hauta Perhossa)* mukaan. Tarinan mukaan Perhossa asuneella vanhalla Haanella oli kuusi poikaa. Venäläisten ryöstöretkeläisten uhatessa Haanen tupaa veljekset päättivät lähteä vihollista vastaan; syntyi taistelu, jonka seurauksena kaikki veljekset kaatuivat. Kuvassa näkyy Ravintola-koulu Perhon ja sen opetusravintolan Ravintola Perhon vuonna 1957 valmistunut rakennus.

Marian sairaala ■ maaliskuu

Tämä raitiovaunupysäkki on saanut nimensä Marian sairaalalta, joka sijaitsi kuvassa osittain näkyvässä rakennusryhmässä. Sairaala perustettiin vuonna 1866 ja se oli Helsingin ensimmäinen kunnallinen sairaala. Ensimmäisen oman sairaalarakennuksen se sai tältä paikalta vuonna 1886. Sairaala nimettiin Marian sairaalaksi vuonna 1894 keisari Aleksanteri III:n puolison Maria Feodorovnan kunniaksi. Vuonna 2009 Marian sairaalan toiminta siirtyi uuteen Meilahteen rakennettuun sairaalaan.

Itämerenkatu ■ elokuu

Ruoholahdessa sijaitseva Itämerenkatu on saanut nimensä merellisen sijaintinsa perusteella. Meren läsnäolon vuoksi Helsinkiä kutsutaan Itämeren tyttäreksi. Itämeri on maailman toiseksi suurin murtovesiallas Mustanmeren jälkeen; sen vesi on sekoitus valtameren suolaista vettä ja jokien tuomaa makeaa vettä. Suurimmat Itämereen kohdistuvat uhat ovat rehevöityminen, öljyonnettomuudet, vieraslajit, liikakalastus ja roskaantuminen.

Ruoholahti (M) ■ maaliskuu

Ruoholahti on osa Länsisataman kaupunginosaa Helsingin keskustan lounaisosassa. Merenlahti nimeltä Ruoholahti täytettiin lähes kokonaisuudessaan täytemaalla 1910-luvulla ja uusi maa-alue sai nimekseen kadonneen lahden nimen. 1990-luvulla alueelle rakennettiin uusi asuin- ja toimistoalue ja metrolinjaa jatkettiin Ruoholahteen.

Länsisatamankatu ■ marraskuu

Länsisatamankadun raitiovaunupysäkki sijaitsee Kaapelitehtaan kulttuurikeskuksen tuntumassa Ruoholahdessa. Länsisatamankadun nimi viittaa läheiseen Länsisatamaan, joka on matkustajasatama Helsingin lounaisosassa. Länsisataman rahtiliikenne siirrettiin vuonna 2008 avattuun Vuosaaren satamaan ja entisen rahtisataman alueelle rakennetaan uutta Jätkäsaaren asuinaluetta.

Crusellinsilta ■ huhtikuu

Crusellin silta sijaitsee Helsingin keskustan lounaisosassa ja se yhdistää Jätkäsaaren länsiosan Ruoholahteen. Silta on epäsymmetrinen vinoköysisilta, jonka kokonaispituus on 143,5 metriä ja korkeus 49 metriä. Silta on suunniteltu kokonaan käyttämällä 3D-mallinnusta. Silta on nimetty suomalaisen säveltäjän ja klarinetisti Bernhard Henrik Crusellin (1775–1838) mukaan.

Saukonpaasi ■ maaliskuu

Saukonpaaden raitiovaunupysäkin nimi viittaa pieneen saareen nimeltä Saukko, joka sijaitsi ennen tällä paikalla. Saukon kallioilta louhittiin punaista graniittia, jota käytettiin esimerkiksi Johanneksen kirkon ja Pitkänsillan rakentamiseen sekä hautakivissä. 1910-luvulla saari yhdistettiin merta täyttämällä kolmeen muuhun saareen (Hietasaari, Jätkäsaari ja Saukonkari). Uusi alue sai nimekseen Jätkäsaari ja se toimi satamana vuoteen 2008 asti. Jätkäsaareen on rakenteilla uusi asuinalue.

Länsiterminaali ■ syyskuu

Länsiterminaali palvelee Länsisataman matkustajaliikennettä. Alun perin tavaramakasiinina toiminut, vuodelta 1941 oleva rakennus saneerattiin terminaaliksi ja avattiin matkustajaliikenteelle vuonna 1995. Länsiterminaalista liikennöi matkustaja-aluksia Tallinnaan ja Pietariin. Länsiterminaalin kautta kulkee vuosittain yli 5 miljoonaa matkustajaa.

Bunkkeri ■ syyskuu

Jätkäsaaressa sijaitseva Bunkkerin raitiovaunupysäkki on nimetty tavarasataman entisen varastorakennuksen mukaan, joka sijaitsee pysäkin vieressä. Valmistuessaan vuonna 1972 Bunkkeri oli Meilahden sairaalan jälkeen Helsingin toiseksi suurin rakennus. Rakennus toimi talletusvarastona siihen asti, kun Suomi liittyi Euroopan unioniin vuonna 1995. Bunkkerista on suunniteltu liikunta- ja vapaa-ajankeskusta, jossa olisi muun muassa liikunta- ja kulttuuritiloja sekä kirjasto.

Huutokonttori ■ elokuu

Huutokonttori on yksi Jätkäsaaren alueelle jätetyistä vanhoista satamarakennuksista; se toimi alun perin konttorina, jonne satamatyöläiset tulivat aamuisin ilmoittautumaan laivalastien purkutöihin. Alkuperäisen kaksikerroksisen rakennuksen on suunnitellut arkkitehti Gunnar Taucher ja se valmistui vuonna 1937. Kolmikerroksinen laajennusosa valmistui vuonna 1955. Huutokonttorissa sijaitsee Jätkäsaaren alueen infokeskus sekä pelastusasema ja väestönsuoja.

Länsilinkki ■ lokakuu

Länsilinkin raitiovaunupysäkki sijaitsee Länsilinkiksi nimetyn kevyen liikenteen alikulun tuntumassa Mechelininkadun eteläpäässä. Alikulku, joka on samalla myös ympäristötaideteos, on yli 30 metriä leveä ja sitä ympäröi kivetty aukio, jota reunustavat kumpuilevat nurmialueet. Länsilinkistä jatkuu kävely- ja pyöräilyreitti Töölönlahdelle vanhaan satamaratakuiluun rakennettua Baanaa pitkin. Alikulun ja sen ympäristön on ideoinut kuvanveistäjä Martti Aiha. Länsilinkki valmistui vuonna 2011.

Ruoholahden villat ■ syyskuu

Tämä raitiovaunupysäkki sijaitsee Kampin kaupunginosassa Ruoholahden villojen läheisyydessä. Helsingin Työväen Rakennusosakeyhtiö rakennutti vuosina 1881 – 1883 kaupungin vuokratontille työläisten asunnoiksi kaksikymmentä yksikerroksista puutaloa, joissa kussakin oli useita asuntoja. Työläisperheet pääsivät villoihin vuokralaisiksi lunastaessaan yhden sadan markan arvoisen osakkeen, minkä seurauksena Ruoholahden villoja alettiin kutsua sadan markan villoiksi.

Kampintori ■ lokakuu

Kampintori on Kampin kaupunginosassa sijaitseva kolmioaukio, jonka muoto johtuu sen sijainnista historiallisten Kampin ja Uudenmaan esikaupunkien asemakaavojen rajalla. Paikalle rakennettiin vuonna 1893 pieni tiilinen paloasema, joka toimi myöhemmin muuntoasemana ja purettiin 1950- ja 1960-lukujen vaihteessa. Paloasemarakennuksen purkamisen jälkeen Kampintorista tuli pysäköintipaikka. Alue kunnostettiin 1990-luvulla ja Kampintorista tuli jalankulkijoille pyhitetty kivetty urbaani tila. Kampintori on nuorison keskuudessa suosittu skeittauspaikka.

Aleksanterin teatteri ■ marraskuu

Bulevardin varrella sijaitseva Aleksanterin teatteri valmistui vuonna 1879 Helsingin venäläisen valtionteatterin käyttöön. Teatteritalon nimeksi tuli Venäjän keisari Aleksanteri II:n mukaan Helsingin Venäläinen valtiollinen Aleksanterin teatteri. Suomen itsenäistyttyä vuonna 1917 venäläisestä teatterista tuli Suomen valtion omaisuutta ja se siirtyi Suomalaisen Oopperan käyttöön. Uuden oopperatalon valmistuttua vuonna 1993 Aleksanterin teatteri jäi vierailevien teatteriryhmien näyttämöksi.

Hietalahdentori ■ elokuu

Hietalahdentori sijaitsee Hietalahden rannalla Kampin kaupunginosassa. Torin pohjoisreunalla sijaitsee Hietalahden kauppahalli. Rakennuksen on suunnitellut arkkitehti Selim A. Lindqvist ja se avautui vuonna 1903. Halli on toiminut kauppahallina lukuun ottamatta vuosia 2003–2012, jolloin se toimi antiikki- ja taidehallina. Kauppahallin edessä olevalla torilla toimii puolestaan suosittu kirpputori.

Hietalahdenkatu ■ heinäkuu

Tämä raitiovaunupysäkki sijaitsee Hietalahdenkadulla lähellä Hietalahden toria. Pysäkin vieressä oleva rakennus on Kaartin lasaretin kortteliin kuuluva, vuonna 1882 valmistunut vaunuvaja. Hietalahdentorin pohjoispuolella sijaitsevaan kortteliin perustettiin vuonna 1822 sotaväen sairaala, joka tuhoutui tulipalossa vuonna 1826. Vuonna 1827 alueelle rakennettiin Suomen Kaartin tarkk'ampujapataljoonan lasaretin päärakennus, jonka suunnitteli Carl Ludvig Engel. Sairaalan toiminta alueella päättyi sen muutettua 1936 valmistuneeseen Tilkan sotilassairaalaan.

Kalevankatu ■ toukokuu

Kalevankatu, jonka varrella tämä raitiovaunupysäkki sijaitsee, on nimetty läheiseen Lönnrotinkatuun liittyen. Lönnrotinkatu on nimetty Elias Lönnrotin, Suomen kansalliseepoksen *Kalevalan* kokoajan, mukaan. *Kalevalan* nimi viittaa Kalevaan, joka on itämerensuomalaisten kansojen tarustojen mytologinen hahmo. Kalevanpojat olivat tunnettuja tarinoiden jättiläisiä, joiden mukaan on puolestaan nimetty Viron kansalliseepos *Kalevipoeg.*

Hietalahti ■ huhtikuu

Hietalahden alue on saanut nimensä merenlahdelta, jonka rannalla se sijaitsee. Hietalahdessa toimii vuonna 1865 perustettu Hietalahden telakka, jossa rakennetaan risteilyaluksia, autolauttoja ja jäänmurtajia.

Köydenpunojankatu ■ kesäkuu

Tämä raitiovaunupysäkki on nimetty läheisen Köydenpunojankadun mukaan. Vuonna 1820 köydenpunojamestari Erik Röö rakennutti köydenpunomon paikalle, jossa nykyään kulkee Ratakatu. Röön jälkeen tehtailijaksi tullut Johannes Eichinger rakensi nykyisen Köydenpunojanpuistikon paikalle uuden köydenpunomon, jolta puistikko ja Köydenpunojankatu ovat saaneet nimensä.

Telakkakatu ■ kesäkuu

Telakkakatu ja sen läheisyydessä sijaitseva telakkakadun raitiovaunupysäkki ovat saaneet nimensä vuonna 1865 perustetusta Hietalahden telakasta, joka sijaitsee Telakkakadun varrella. Telakka on yhä toiminnassa ja siellä rakennetaan muun muassa risteilyaluksia, autolauttoja ja jäänmurtajia. Hietalahden telakalla on rakennettu muun muassa eri puolilla maailmaa risteilevät *Costa Atlantica, Carnival Spirit* ja *Carnival Legend* -risteilyalukset.

Perämiehenkatu ■ joulukuu

Eiran ja Punavuoren kaupunginosissa sijaitseva Perämiehenkatu kuuluu ryhmään katuja, jotka on nimetty merenkulun sanaston mukaan. Perämies on laivan päällystön jäsen, joka ohjaa alusta ja hoitaa meriradioliikennettä. Myös erilaiset raportointi- ja suunnittelutyöt kuuluvat perämiehen toimenkuvaan. Yliperämies on vastuussa aluksen sisäisen toiminnan suunnittelusta ja johtamisesta. Yliperämies on laivan kansihenkilöstön arvojärjestyksessä kapteenin jälkeen toisena ja perämies kolmantena.

Brahenkatu ■ maaliskuu

Tämä Alppiharjun kaupunginosassa sijaitseva raitiovaunupysäkki, kaksi läheistä katua sekä viereinen urheilukenttä ovat saaneet nimensä Pietari Brahen (1602–1680) mukaan. Pietari Brahe oli ruotsalainen valtiomies ja kreivi, joka toimi myös muutamia vuosia Suomen kenraalikuvernöörinä. Tämä aika oli uudistusten ja edistyksen aikaa, ja sanonta ”Kreivin aikaan” (sopivasti, parhaaseen mahdolliseen aikaan) viittaa juuri Pietari Brahen aikaan Suomessa.

Roineentie ■ huhtikuu

Osa Vallilan kaupunginosan kaduista on nimetty suomalaisten järvien mukaan, niin myös tälle raitiovaunupysäkille nimen antanut Roineentie. Roine sijaitsee Pirkanmaalla Kangasalan ja Pälkäneen kuntien alueella ja se on osa Längelmäveden reittiä. Roine tunnetaan parhaiten Zachris Topeliuksen runosta ja sen pohjalta sävelletystä laulusta *Kesäpäivä Kangasalla (En sommardag i Kangasala),* jossa se mainitaan.

Hattulantie ■ helmikuu

Läheinen katu ja tämä raitiovaunupysäkki ovat saaneet nimensä Kanta-Hämeen maakunnassa sijaitsevalta Hattulan kunnalta. Hattula kuului jo esihistoriallisella ajalla pysyvästi asuttuun alueeseen Hämeessä. Hattulan Pyhän Ristin kirkko on todennäköisesti rakennettu 1300- ja 1400- lukujen vaihteessa ja kirkon myötä Hattulasta muodostui keskiajalla hengellinen ja kaupallinen keskus.

Rautalammintie ■ huhtikuu

Rautalammintie ja tämä pysäkki ovat saaneet nimensä Pohjois-Savon maakunnassa sijaitsevalta Rautalammin kunnalta. Ruotsin kuningas Kustaa Vaasa perusti Rautalammin kunnan vuonna 1561 vahvistamaan Ruotsin valtakunnan vaikutusta sen rajaseuduilla. Rautalammilla on vuonna 1844 valmistunut puukirkko, joka on Suomen yksi suurimmista puukirkoista.

Mäkelänrinne ■ kesäkuu

Mäkelänrinteen raitiovaunupysäkki sijaitsee Mäkelänkadulla lähellä Mäkelänrinteen lukiota ja Mäkelänrinteen uintikeskusta. Mäkelänkadun nimi on peräisin alueella sijainneesta maatilasta nimeltä Backas. Kadun suomenkielinen nimi oli aluksi Bakkaskatu, myöhemmin Pakaankatu, kunnes vuonna 1928 sen nimeksi tuli Mäkelänkatu.

Uintikeskus ■ helmikuu

Uintikeskuksen raitiovaunupysäkki on nimetty läheisen, vuonna 1999 valmistuneen Mäkelänrinteen uintikeskuksen mukaan. Uintikeskuksessa on muun muassa uimahalli, palloiluhalli ja kuntosali. Uimahalli on Suomen suurin ja se on ensimmäinen kansainvälisten arvokisojen vaatimukset täyttävä uimahalli Suomessa.

Pyöräilystadion ■ heinäkuu

Helsingin pyöräilystadion eli Velodromi sijaitsee Itä-Pasilassa. Velodromi valmistui vuoden 1940 kesäolympialaisia varten, jotka kuitenkin peruttiin toisen maailmansodan syttymisen takia. Vuoden 1952 Helsingin olympialaisissa Velodromi toimi ratapyöräilyn ja maahockeyn kisa-areenana. Velodromilla järjestetään edelleen ratapyöräilykisoja ja siellä pelataan maahockeytä sekä amerikkalaista jalkapalloa.

Koskelantie ■ maaliskuu

Koskelantien raitiovaunupysäkki sijaitsee Mäkelänkadun ja Koskelantien risteyksen tuntumassa. Koskelantie kulkee Pohjois-Pasilasta Vanhaankaupunkiin, joka on Helsingin syntypaikka. Ruotsin kuningas Kustaa Vaasa perusti Helsingin vuonna 1550 Vanhankaupunginkosken eli silloisen Helsinginkosken äärelle keskiaikaisen Koskelan kylän paikalle. Helsingin keskus siirrettiin nykyiselle paikalleen Vironniemelle 1640-luvulla.

Kimmontie ■ lokakuu

Kimmontie kuuluu ryhmään Käpylässä sijaitsevia katuja, jotka on nimetty kalevalaisen nimistön mukaan. Kimmo esiintyy *Kalevalan* 1. runossa, jossa se on lehmän nimi. Kimmo-nimi esiintyy muissakin kansanrunoissa ja sitä ehdotettiin ristimänimeksi jo vuonna 1865 mutta se tuli käyttöön vasta 1900-luvun alussa. Eino Leinon vuonna 1902 julkaisema runo *Kimmon kosto* teki nimen tunnetuksi ja se lisättiin suomenkieliseen almanakkaan vuonna 1929.

Käpylänaukio ■ heinäkuu

Käpylänaukion raitiovaunupysäkki sijaitsee Mäkelänkadun ja Tuusulanväylän rajakohdassa. Käpylän kaupunginosa on saanut nimensä Kottbyn tilasta, joka mainitaan jo 1500-luvun asiakirjoissa. Nimen suomenkielinen käännös Käpylä lähtee olettamuksesta, että ruotsinkielinen nimi Kottby on johdettu sanasta *kotte* (”käpy”). On kuitenkin mahdollista, että nimi on viitannut Kottbyn tilan isännän lyhyeen, paksuun tai kömpelöön olemukseen.

Metsolantie ■ lokakuu

Metsolantie on yksi Käpylän alueella sijaitsevista kaduista, jotka on nimetty Suomen kansalliseepoksen *Kalevalan* nimistön mukaan. Elias Lönnrot keräsi vanhaa kansanrunoutta lähinnä Vienan Karjalasta ja Suomen itäosista ja kirjoitti niiden perusteella *Kalevalan,* jonka lopullinen versio julkaistiin vuonna 1849. *Kalevalassa* Metsola eli Tapiola on paikka, jota hallitsevat metsän kuningas Tapio ja hänen vaimonsa Mielikki.

Pohjolanaukio ■ kesäkuu

Käpylässä on nimetty kalevalaisen nimistön mukaan myös Pohjolanaukio ja Pohjolankatu. Itämerensuomalaisissa mytologioissa ja kalevalaisessa runoudessa Pohjola on pohjoisessa sijaitseva paikka tai maa, joka on usein pahan tai vihollisen roolissa. Pohjolaa hallitsee Pohjan akka tai Pohjolan emäntä, joka myös Louhena tunnetaan. Kalevalaisen runouden mukaan Pohjolassa asuu myös Pohjan isäntä, Pohjan poikia sekä kauniita Pohjolan tyttäriä.

Vallilan kirjasto ■ maaliskuu

Vallilan kirjaston pysäkki sijaitsee vuonna 1991 valmistuneen Vallilan kirjastotalon tuntumassa. Kirjasto on osa arkkitehtien Juha Leiviskän ja Asta Björklundin suunnittelemaa korttelitaloa. Rakennus on arkkitehtonisesti arvostettu ja kirjasto on suosittu arkkitehtuurinähtävyys.

Fleminginkatu ■ heinäkuu

Fleminginkatu on saanut nimensä Flemingien aatelissuvulta. Fleming oli yksi 1400–1600-lukujen merkittävimmistä aatelissuvuista Ruotsissa ja Tanskassa. Yksi tunnetuimmista Suomessa eläneistä Flemingsuvun jäsenistä on Klaus Eerikinpoika Fleming, joka toimi vuosina 1591–1597 Suomen käskynhaltijana ja jota vastaan suomalaiset talonpojat kapinoivat nuijasotana tunnetussa kansannousussa.

Sturenkatu ■ kesäkuu

Sturenkatu on nimetty Sture-sukuun kuuluneiden Ruotsin valtionhoitajien Sten Sture vanhemman (1440 – 1503), Svante Sturen (1453 – 1512) ja Sten Sture nuoremman (1492 – 1520) mukaan. Kuvassa näkyvät rakennukset ovat Pasilan konepajan entisiä rakennuksia, joita kutsutaan nykyään Vallilan makasiineiksi.

Kotkankatu ■ huhtikuu

Läheinen Kotkankatu ja tämä raitiovaunupysäkki on nimetty Kotkan kaupungin mukaan. Kotka sijaitsee Kymenlaakson maakunnassa Kaakkois-Suomessa ja siellä on noin 55 000 asukasta. Hamina-Kotkan satama, joka sijaitsee 35 kilometrin päässä Venäjän rajasta, on Suomen suurin yleis-, vienti-, kontti- ja kauttakulkusatama. Sataman liikenne koostuu pääosin puutavarasta, paperista, metallista, kivestä ja autoista.

Pasilan konepaja ■ toukokuu

Pasilan konepaja oli Valtionrautateiden konepaja, jossa valmistettiin ja korjattiin junavaunuja. Se toimi vuosina 1903 – 2001. Pasilan konepaja oli yksi Helsingin suurimmista teollisista työpaikoista ja sillä on merkittävä rooli Suomen teollisessa historiassa. Alueen vanhat rakennukset on suojeltu ja niitä kutsutaan nykyisin Vallilan makasiineiksi. Konepajan entiselle ratapihalle rakennetaan uutta asuinaluetta.

Jämsänkatu ■ toukokuu

Jämsänkatu on yksi lukuisista Helsingin kaduista, jotka on nimetty suomalaisten paikkakuntien mukaan. Jämsä on kaupunki Keski-Suomen maakunnassa. 2000-luvulla Jämsään on liitetty useampia ympäröivien alueen kuntia, esimerkiksi Jämsänkoski vuonna 2009. Jämsä on parhaiten tunnettu Himoksen laskettelurinteestä sekä Kaipolan ja Jämsänkosken paperitehtaista.

Asemapäällikönkatu ■ maaliskuu

Useille Pasilan rautatieaseman läheisyydessä oleville kaduille on annettu rautateihin liittyvä nimi, niin myös Asemapäällikönkadulle, jonka mukaan tämä raitiovaunupysäkki on nimetty. Asemapäällikkö on nykyään jo käytöstä poistunut ammattinimike. Asemapäälliköt olivat vastuussa rautatieasemista; he toimivat aseman henkilökunnan esimiehinä ja vastasivat aseman toiminnasta.

Radanrakentajantie ■ toukokuu

Radanrakentajantien nimi viittaa radanrakentajien ammattiryhmään. Ehkä surullisin ajanjakso suomalaisten radanrakentajien historiassa ovat nälkävuodet 1866–1868, joiden aikana alettiin rakentaa Riihimäki–Pietari-junarataa tarkoituksena tarjota hätäaputyötä kurjuudesta kärsiville. Ratalinjan liepeille kerääntyi kerjäläisiä ja työnhakijoita, jotka elivät huonoissa oloissa ja näkivät nälkää. Kulkutautien puhkeaminen johti tuhansien ihmisten kuolemaan, minkä vuoksi rata sai lisänimekseen ”nälkärata” ja ”luurata”. Radan varrelle perustettiin useita radanrakentajien hautausmaita.

Kellosilta ■ toukokuu

Useilla Itä-Pasilan kaduilla on rautateiden aihepiiriin liittyvä nimi – tähän ryhmään kuuluu myös Kellosillan kevyen liikenteen väylä. Itä-Pasila rakennettiin 1970-luvun puolivälissä alueella aiemmin sijainneen pienteollisuus- ja varastoalueen tilalle. Itä-Pasilalle on tunnusomaista kaksitasoinen kaupunkirakenne ja massiivinen betonielementtirakentaminen. Itä-Pasilassa sijaitsee muun muassa Messukeskus ja Helsingin pääkirjasto. Kuvassa näkyvä Suomen puolustusvoimien ajoneuvo on panssaroitu Sisu eli Pasi.

Messukeskus ■ lokakuu

Messukeskuksen raitiovaunupysäkki sijaitsee Itä-Pasilassa Helsingin Messukeskuksen vieressä. Helsingin Messukeskus on tällä hetkellä Suomen suurin messu- ja kongressikeskus. Messukeskuksessa käy vuosittain noin miljoonaa kävijää erilaisilla messuilla ja muissa tapahtumissa.

Pasilan asema ■ marraskuu

Pasilan aseman raitiovaunupysäkki sijaitsee Pasilan rautatieaseman vieressä. Matkustajamäärien perusteella mitattuna Pasilan asema on Suomen toiseksi suurin rautatieasema Helsingin päärautatieaseman jälkeen. Nykyinen asemarakennus on valmistunut vuonna 1990. Vanha puinen asemarakennus, joka oli rakennettu vuonna 1915 Vammeljoen rautatieasemaksi Karjalan Kannakselle ja siirretty Pasilaan vuonna 1923, siirrettiin Ratapihantien toiselle puolelle Itä-Pasilaan.

Esterinportti ■ elokuu

Esterinportti kuuluu joukkoon Länsi-Pasilassa sijaitsevia katuja, joiden nimien pohjana ovat raamatulliset naistennimet. Ester on Raamatun Esterin kirjan päähenkilö. Suomalaisista Estereistä kuuluisin lienee Ester Toivonen, joka kruunattiin Miss Suomeksi vuonna 1933 ja Miss Euroopaksi vuonna 1934.

Kyllikinportti ■ heinäkuu

Länsi-Pasilassa sijaitseva Kyllikinportti kuuluu ryhmään katuja, jotka on nimetty naisten nimien mukaan. Kyllikki-nimen perustana on runsautta merkitsevä *kyllä*-sana. Kyllikki on merkitty Kansanvalistusseuran kalenteriin vuonna 1882 ja suomalaiseen kalenteriin vuonna 1905. Se on kansallisromanttisen kauden nimi ja esiintyy myös *Kalevalassa.*

Maistraatintori ■ maaliskuu

Maistraatintorin raitiovaunupysäkki sijaitsee Länsi-Pasilassa. Alueen ruotsinkielinen nimi Böle tulee tilasta, joka lahjoitettiin Helsingille vuonna 1650 ja jota myöhemmin alettiin kutsua Bölen tilaksi. Bölen tila oli niin sanottu maistraatintila, joka tuotti tuloja virkamiesten palkkaamiseen. Alueen suomenkielinen nimi Pasila puolestaan tulee Karl Pasilasta, joka oli läheisen Fredriksbergin tilan pitkäaikainen vuokralainen.

Palkkatilanportti ■ toukokuu

Pasilan alueella sijaitsi Bölen tila, joka on antanut nimen sekä itse kaupunginosalle (Böle) että muun muassa alueella sijaitseville Maistraatinkadulle, Palkkatilankadulle ja Palkkatilanportille. Kuvassa näkyvä rakennus on työeläkevakuutusyhtiö Eteran vuonna 1981 valmistunut pääkonttori.

Töölön tulli ■ kesäkuu

Helsingissä sijaitsi kaksi tullia, Espoon tulli ja Hämeen tulli, jotka oli sijoitettu kaupungin rajalle niihin tulevien maanteiden varrelle. Tulleissa perittiin maksut kaupunkiin myytäviksi tuoduista tavaroista. Espoon tulli, joka myöhemmin nimettiin Töölön tulliksi, sijaitsi 1640-luvulta 1820-luvulle nykyisellä Eteläesplanadilla. Tulli siirrettiin sittemmin Mannerheimintien alkupäähän ja 1900-luvun alussa Mannerheimintie 59:n kohdalle nykyisestä Töölön tullin aukiosta hieman etelään. Paikalle on jätetty muistomerkeiksi Mannerheimintien molemmilla puolilla sijaitsevat kivipylväät.

Jalavatie ■ elokuu

Meilahden kaupunginosassa sijaitseva Jalavatie kuuluu ryhmään katuja, jotka on nimetty Suomessa kasvavien puiden mukaan. Suomessa kasvaa luonnonvaraisena kaksi jalavien sukuun kuuluvaa lajia: vuorijalava ja kynäjalava. Istutettuja vuorijalavia käytetään yleisesti puisto- ja koristepuina. Kuvassa näkyy Helsingissä vuosittain järjestettävän Helsinki City Marathonin osanottaja.

Kuusitie ■ joulukuu

Kuusitie on yksi Suomessa kasvavien puiden mukaan nimetyistä kaduista. Kuusi on Suomen toiseksi yleisin puulaji männyn jälkeen ja sitä kasvaa koko maassa pohjoisinta Lappia lukuun ottamatta. Kuusen metsätaloudellinen merkitys on suuri; sitä käytetään sahatavarana ja lisäksi se on massa- ja selluteollisuuden raaka-aine. Suomessa kaadetaan lisäksi vuosittain noin 1,4 miljoonaa kuusta joulukuusiksi.

Tilkka ■ heinäkuu

Tilkka-nimen alkuperä on luultavasti ruotsinkielisessä paikallismurteessa, jossa suomen kielestä otettu lainasana *tilk* tarkoittaa peltotilkkuun viitaten pientä viljelysaluetta. Paikalla sijaitsi Tilkka äng -niminen vuokra-alue, jolle professori Taavetti Laitinen perusti vuonna 1908 Tilkan keuhkotautiparantolan. Valtio osti alueen vuonna 1913 ja rakennutti sinne vuonna 1936 Tilkan sotilassairaalan, joka toimi Suomen puolustusvoimien keskussotilassairaalana. Tilkan sotilassairaalan toiminta loppui vuonna 2005 ja tilat muutettiin vanhusten hoivakodiksi.

Ruskeasuo ■ marraskuu

Ruskeasuon raitiovaunupysäkki on saanut nimensä kaupunginosalta, jossa se sijaitsee. Alueen alkuperäinen nimi Brunakärr tarkoittaa kytösuota ja viittaa todennäköisesti Pikku Huopalahden kylässä Korpaksen tilan mailla sijainneeseen suoalueeseen. Kun alueelle syntyi 1800-luvun lopussa esikaupunkiasutusta, nimen suomenkieliseksi muodoksi vakiintui virheellinen käännös Ruskeasuo. Alueen suomenkielinen nimi jäi ennalleen, kun se liitettiin Helsinkiin vuonna 1926.

Kytösuontie ■ syyskuu

Läheisen Kytösuontien mukaan nimetty Kytösuon raitiovaunupysäkki sijaitsee Ruskeasuon kaupunginosassa. Kaupunginosa on saanut nimensä alueella sijainneen suoalueen mukaan; sen ruotsinkielinen nimi Brunakärr on murteellinen muoto sanasta *brånakärr,* jossa *bråna/brånad* tarkoittaa kaskea tai kytevää paloa eli kytöä ja *kärr* suota. Nimen oikea käännös olisi siis kytösuo mutta 1900-luvun alussa nimen suomenkieliseksi vastineeksi tuli virheellisesti Ruskeasuo (brun = ruskea). Kytösuontien nimessä tämä virhe on kuitenkin korjattu.

Haapalahdenkatu ■ maaliskuu

Haapalahdenkadun raitiovaunupysäkki sijaitsee Pikku Huopalahden alueella. Katu ja sen varrella sijaitseva raitiovaunupysäkki kantavat alueen alkuperäistä nimeä Haapalahti, joka on myöhemmin muuntunut Huopalahdeksi. Nimi Huopalahti tulee ruotsinkielisestä nimestä Hoplax, joka on väännös suomenkielisestä nimestä Haapalahti. Kuvan taustalla oleva rakennus on vuonna 1994 valmistunut Terassitalo.

Korppaanmäki ■ toukokuu

Korppaanmäen raitiovaunupysäkki on saanut nimensä läheisessä Huopalahden kylässä sijainneelta Korppaan talonpoikaistilalta. Tilan omisti 1560-luvulla kuninkaan vouti Anders Korp, johon alueella tavattavat Korpas-alkuiset nimet viittaavat.

Meilahden sairaala ■ helmikuu

Meilahden sairaala-alue on yksi Suomen suurimmista terveydenhuoltoalan keskittymistä. Kuvassa näkyvä rakennus on osa Biomedicum Helsinkiä, joka on lääketieteen tutkimuksen ja opetuksen keskus. Keskuksessa on työskentelytilat yli 2000 tutkijalle, tutkijankoulutettavalle ja tutkimusta ja opetusta avustavalle henkilölle.

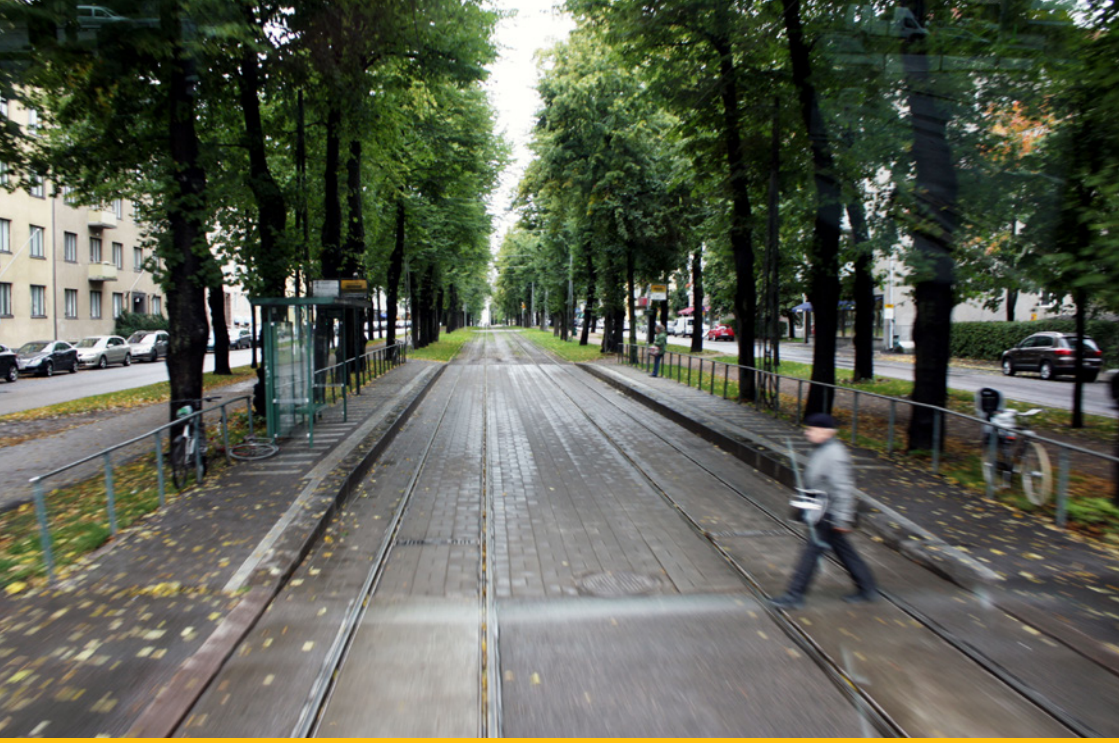
Meilahdentie ■ lokakuu

Meilahden kaupunginosa on saanut nimensä vanhasta, 1600-luvulta peräisin olevasta tilannimestä Mejlans. Nimen suomenkieliseksi vastineeksi tuli 1800-luvun lopulla Meilans, joka muutettiin Meilahdeksi 1900-luvun alussa. Meilahdessa sijaitsevat muun muassa presidentin virka-asunto Mäntyniemi sekä suuri sairaala-alue, jossa toimivat muun muassa Meilahden sairaalat, lääketieteen tutkimus- ja opetuskeskus Biomedicum sekä Metropolia Ammattikorkeakoulun terveys- ja hoitoalan yksikkö.

Paciuksenkaari ■ helmikuu

Paciuksenkaari ja sen varrella sijaitseva raitiovaunupysäkki ovat saaneet nimensä saksalaissyntyiseltä säveltäjältä ja kapellimestari Fredrik Paciukselta (1809–1891). Pacius asui suurimman osan elämästään Suomessa ja on säveltänyt muun muassa *Maamme*-laulun, joka on Suomen kansallislaulu. Kuvassa näkyvä pyöreä rakennus on Suomen McDonald'sin pääkonttori, joka on valmistunut vuonna 1997.

Munkkiniemen puistotie ■ syyskuu

Munkkiniemen puistotie on lehmusrivistöjen reunustama katu Vanhassa Munkkiniemessä. Munkkiniemen puistotie on osa Eliel Saarisen arkkitehtiryhmän tekemää, vuonna 1915 valmistunutta Munkkiniemi – Haaga-suunnitelmaa, joka edusti 1900-luvun alun puutarhakaupunki-ideaa. Pyrkimyksenä oli laatia kaava kokonaiselle kaupungille, joka koostui kerros- ja rivitaloalueista, huvilakaupunginosasta, leveistä bulevardeista, puistoista, aukioista ja niin edelleen. Munkkiniemi – Haaga-suunnitelmasta toteutui vain pieniä osia, mutta Vanhan Munkkiniemen katuverkko on kuitenkin pääosin suunnitelman mukainen.

Laajalahden aukio ■ heinäkuu

Laajalahden aukion nimi viittaa läheiseen merenlahteen: Bredvik (Laajalahti) on tunnettu merenlahtena jo keskiajalta lähtien. Nimi Laajalahti tulee lahden leveästä muodosta ja sen mukaan on nimetty myös lahden länsipuolella sijaitseva Bredvikin kylä, joka tunnetaan nykyään Espoon Laajalahden kaupunginosana. Laajalahden rannalla sijaitsee Laajalahden luonnonsuojelualue, joka on pääkaupunkiseudun parhaita lintuvesiä.

Tiilimäki ■ syyskuu

Tiilimäen nimi on peräisin alueella sijainneesta, 1700-luvun puolivälissä perustetusta Munkkiniemen kartanon tiilitehtaasta. Kuvassa näkyy Eliel Saarisen suunnittelema, vuonna 1918 valmistunut Munkkiniemen pensionaatti. Rakennus on osa Saarisen Munkkiniemi – Haaga-suunnitelmaa. Rakennus toimi täysihoitolana vuoteen 1923 asti, minkä jälkeen siinä toimi ensin kadettikoulu ja sitten ilmavoimien esikunta. Vuonna 1976 rakennus siirtyi Valtion koulutuskeskuksen käyttöön (nykyisin HAUS kehittämiskeskus Oy).

Saunalahdentie ■ toukokuu

Saunalahdentien raitiovaunupysäkki sijaitsee Saunalahdentien loppupäässä Munkkiniemen kaupunginosassa. Saunalahdentie on saanut nimensä läheisestä merenlahdesta nimeltään Saunalahti. Alueella sijaitsee kuuluisa ravintola ja hotelli Kalastajatorppa. Kalastajatorppa on saanut alkunsa pienessä torpassa vuonna 1915 avatusta kahvilasta, jonka paikalle rakennettiin myöhemmin ravintola. Ensimmäinen hotellirakennus valmistui vuonna 1969.

Lähdekirjallisuus

Hackzell, Kaija, *Rakas vanha Munkkiniemi. Helsingin vanhoja kortteleita 6,* Helsingin Sanomat, 2001.

Heinänen, Jouni, *Kantakaupungin nivelet. Kolmiopuistot ja jäännösaukiot Helsingin ruutukaavaverkkojen saumakohdissa,* Katu- ja puisto-osaston julkaisut, 2009.
http://www.hel2.fi/hkr/julkaisut/2009/Kolmiojulk_2009_71-128_low.pdf

Juuti, Petri, Rajala, Rikka ja Katko, Tapio, Metropoli ja meri. *100 vuotta jätevedenpuhdistusta Helsingissä,* HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut, 2010.
http://www.hsy.fi/tietoahsy/Documents/Julkaisut/6_Metropoli_ja_meri_sata_vuotta_jatevedenpuhdistusta_Helsingissa.pdf

Laakkonen, Simo, Laurila, Sari ja Rahikainen, Marjatta (toim.), *Nokea ja pilvenhattaroita,* Helsingin kaupunginmuseo, 1999.
http://blogs.helsinki.fi/envirohist/helsinki-etusivu/nokea_kirja/

Lehikoinen, Jyrki (toim.), *Helsingin kadunnimet 3 = Helsingfors gatunamn 3,* Helsingin kaupungin nimistötoimikunta, 1999.

Liski, Matti, Ruoff, Eeva ja Saarikko, Jere, *Hakasalmen ja Hesperian puistot. Puistohistoriallinen selvitys,* Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisut, 2010.
http://www.hel.fi/hel2/hkr/julkaisut/Hakasalmi_hesperia_web.pdf

Manninen, Antti, *Kenen kadulla asut?,* HS Kirjat, 2009.

Mattson, Anni (toim.), *Varsapuistikko. Unioninakseli-teemasarja.* Helsingin kulttuurikeskus, 2012.
http://www.hel.fi/static/kulke/unioninakseli/varsapuistikko/#/1/

Nenonen, Kaija ja Toppari, Kirsti, *Herrasväen ja työläisten kaupunki. Helsingin vanhoja kortteleita 2,* Helsingin sanomat, 1983.

Ollila, Kaija ja Toppari, Kirsti, *Puhvelista Punatulkkuun. Helsingin vanhoja kortteleita,* Sanoma Osakeyhtiö, 1981.

Pesonen, Leo (toim.), *Helsingin kadunnimet,* 2., korjattu painos, Helsingin kaupungin julkaisuja 24. Helsingin kaupunki, 1981.

Pesonen, Leo (toim.), *Helsingin kadunnimet 2 = Helsingfors gatunamn 2,* Helsingin kaupungin julkaisuja 32, Helsingin kaupunki, 1979.

Sarkkinen, Erkki, *Alvar Aalto ylevöittää arjen, Kansaneläkelaitoksen päätoimitalo 50 vuoden iässä,* Kela, 2006.
http://www.kela.fi/in/internet/liite.nsf/NET/221206110218AK/$File/Kela_50v.pdf?openElement

Verkkolähteet

Aleksanterin teatterin historiaa:
http://www.aleksanterinteatteri.fi/historia

http://www.kansalliskirjasto.fi/yleistieto/kklehti/12007/helsinginvenalainenvaltionteatteri18681918.html

Alppilan historiaa:
http://www.alppila.net/alppiharju-tietoja-kuvia-mainmenu-231

Auroran sairaala-alueen historiaa:
http://www.hel.fi/wps/wcm/connect/5296e1804029b21a8fa49fdc59c9b43f/lausunto_aurora.pdf?MOD=AJPERES

Biomedicum Helsinki:
http://www.biomedicum.fi/index.php?page=108&lang=1

Crusellin silta:
h*ttp://www.wspgroup.com/fi/Tervetuloa-WSP-Finlandin-sivuille/Sektorit/Projektit/Suomi/Crusellin-silta-Helsinki-/*

Eiran sairaalan historiaa:
http://www.eiransairaala.fi/fi/eiranhistoria-alias

Hattulan pyhän ristin kirkko:
http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1908

Hauta perhossa:
http://www.keski-pohjanmaa.fi/nyt/tiedostot/5a_hauta_perhossa.pdf

Helsingin nimistön vaiheita:
http://scripta.kotus.fi/www/verkkojulkaisut/julk125/helsinki/

Helsingistä tulee Suomen pääkaupunki:
http://www.helsinki200.fi/helsinki-1812-2012/helsinki-nousi-tuhkasta-paakaupungiksi

Hesperian puisto:
http://www.finlandiapuisto.fi/pages/fi/tietoa-puistosta/historia-ja-arkkitehtuuri.php

Hietalahden kauppahalli:
http://www.hietalahdenkauppahalli.fi/hallin-tarina/

Huutokonttori:
http://www.uuttahelsinkia.fi/jatkasaari/palvelut/info-ja-pelastusasema

Johanneksenkirkko:
http://www.helsinginkirkot.fi/fi/kirkot/johanneksenkirkko

http://www.rakennusperinto.fi/rakennusperintomme/artikkelit/fi_FI/Johanneksen_kirkko/

Jätkäsaaren historiaa:
http://www.uuttahelsinkia.fi/jatkasaari/perustiedot/historia

http://www.heria.fi/heria/kesaria_2012/ohjelma/jatkasaari/

J. V. Snellman:
http://snellmanmuseo.kuopio.fi/j.v.-snellman

Kaartin kasarmi:
http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=5184

Kaartin lasaretti:
http://www.hs.fi/kaupunki/artikkeli/Kaartin+lasaretti+t%C3%A4ytti+koko+korttelin+Hietalahden+torinpohjoispuolella/HS20090322SI1KA0216t

http://www.hs.fi/kaupunki/artikkeli/Maalaismaisema+lasaretin+muurien+takana/HS20090322SI1KA0216u

Kaisaniemen historiaa:
http://www.virtualhelsinki.net/helsinkipanoraama/historia/kaisaniemi.html

Kansallisarkiston historiaa:
http://www.arkisto.fi/fi/arkistolaitos/historia

Katajanokan historiaa:
http://www.vihreatsylit.fi/?page_id=232

http://www.hel.fi/hel2/ksv/liitteet/2008_kaavamuistiot/katajanokka_hotelli_tutkimus.pdf

Katajanokan terminaali:
http://www.hel.fi/static/helsinki/paatosasiakirjat/Kvsto2006/Esityslista20/liitteet/Perustamissuunnitelma_Katajanokan_terminaali_K8,_muutokset_2008.pdf?Action=sd&id=063030043

Katajanokan Tykinlaukauksen historiaa:
http://kellomuseo.kutomonportti.fi/kronometrit.html

Kauppatorin historiaa:
http://www.tarinoidenhelsinki.fi/kysymys/torikauppaa-kauppatorilla

Kaupunginpuutarha:
http://www.hel.fi/static/hkr/julkaisut/talvisesite_2012_web.pdf

Kiinteistö Oy Annankatu 32:n historiaa:
http://www.hs.fi/kaupunki/artikkeli/Kampinkadusta+tuli+Urho+Kekkosen+katu+presidentin+syntym%C3%A4p%C3%A4iv%C3%A4n%C3%A41980/HS20080824SI1KA0290z

Kreivin aikaan:
http://www.kotus.fi/index.phtml?s=983

Köydenpunomon historiaa:
http://www.hs.fi/kaupunki/artikkeli/K%C3%B6ydenpunojankatu+sai+nimens%C3%A4+Erik+R%C3%B6%C3%B6n+k%C3%B6ysiradasta/HS20090419SI1KA028k1

Lasipalatsi:
http://www.lasipalatsi.fi/component/content/article/22/40

http://www.avoin.helsinki.fi/oppimateriaalit/taidehistoria/virtuaali/lasipalatsi.shtml

Marian sairaalan historiaa:
http://137.163.136.28/HELKA/materiaali/historia/1021_MARIAN%20SAIRAALA.PDF

http://www.hs.fi/kaupunki/artikkeli/Marian+sairaala+sai+nimens%C3%A4+keisarinnalta/HS20090215SI1KA03rei

Matthias Calonius:
http://www.helsinki.fi/jarj/matthiascalonius-seura/matthias.htm

Merikasarmin historiaa:
http://formin.finland.fi/public/default.aspx?contentid=41372

Munkkiniemen pensionaatin historiaa:
http://www.haus.fi/midcom-serveattachmentguid-018f5614969011dc9894753a38af1f3e1f3e/kiinteiston_historia_07.pdf

Paavalinkirkko:
http://www.helsinginkirkot.fi/fi/kirkot/paavalinkirkko

Pasilan historiaa:
http://www.uuttahelsinkia.fi/pasila/perustiedot/historia

Pasilan konepajan historiaa:
http://www.pslknp.fi/

Radanrakentajien kohtalo nälkävuosina:
http://www.lahenlehti.net/?p=1586

http://yle.fi/uutiset/pietarin_rata_oli_loiston_ja_kurjuuden_rata/5647636

Rauhanaseman historia:
http://www.rauhanasema.fi/historia

Ritarihuone:
http://www2.hs.fi/extrat/kaupunki/korttelit/04.html

http://www.riddarhuset.fi/fin/ritarihuone/ritarihuonehelsingissa/

Ruoholahden villat:
http://www.hs.fi/kaupunki/artikkeli/Ruoholahden+villat+sinnittelev%C3%A4t+vilkasliikenteisten+katujenpuristuksessa/HS20090222SI1KA02vp9

Suomen kaarti:
http://www.helsinki200.fi/node/add/page/suomen-kaarti-kaartin-pataljoona

Suomen kansallismuseon historiaa:
http://www.nba.fi/fi/kansallismuseo/historia

Suomen messujen historiaa:
http://web.finnexpo.fi/Yritys/tietoayrityksesta/yritysesittely/historia/Sivut/Aloitussivu.aspx

Tehdashuvila-alueet:
http://www.helsinki200.fi/helsinki-1812-2012/1853-teollisuus

Tilkan sotilassairaala:
http://www.tilkka.fi/fi/arkkitehtuuri/funkishelmi/Sivut/Default.aspx

Töölön tullin historiaa:
http://www.tarinoidenhelsinki.fi/kysymys/toolon-tullin-kivipilari

Vallilan kirjaston arkkitehtuuri:
http://www.helmet.fi/fi-FI/Kirjastot_ja_palvelut/Vallilan_kirjasto/Juttuja_kirjastosta/Vallilan_kirjasto_arkkitehtuurin_perusti(1910)

Valtioneuvoston linna:
http://valtioneuvosto.fi/tietoa-valtioneuvostosta/tilat/linna/fi.jsp

Vanha ylioppilastalo:
http://hyy.helsinki.fi/fi/ylioppilaskunta/historia/ylioppilastalot

Vantaan historiaa:
http://www.vantaa.fi/fi/tietoa_vantaasta/vantaan_historiaa

Pysäkit aakkosjärjestyksessä

Aleksanterinkatu 8
Aleksanterin teatteri 93
Alppila 30
Apollonkatu 38
Arabiankatu 73
Arabianranta 74
Asemapäällikönkatu 119
Auroran sairaala 33
Brahenkatu 101
Bunkkeri 88
Caloniuksenkatu 79
Castréninkatu 61
Crusellinsilta 85
Eiran sairaala 16
Eläintarha 32
Ensi linja 63
Erottaja 20
Esterinportti 124
Eteläranta 11
Fleminginkatu 114
Fredrikinkatu 17
Haapalahdenkatu 134
Haapaniemi 64
Hakaniemi 24
Hallituskatu 58
Hattulantie 103
Hauhon puisto 68
Helsinginkatu 76
Hesperian puisto 43
Hietalahdenkatu 95
Hietalahdentori 94
Hietalahti 97
Huutokonttori 89
Iso Roobertinkatu 18
Itämerenkatu 82
Jalavatie 129
Johanneksen kirkko 47
Jämsänkatu 118
Kaarlenkatu 27
Kaisaniemi 22
Kaivopuisto 13
Kalevankatu 96
Kallion virastotalo 25
Kampintori 92
Kamppi (M) 41
Kansallisarkisto 59
Kansallismuseo 44
Kansaneläkelaitos 34
Kapteeninkatu 15
Karhupuisto 26
Karjalankatu 31
Katajanokan puisto 51
Katajanokan terminaali 57
Kauppakorkeakoulut 40
Kauppatori 10
Kauppiaankatu 52
Kaupunginpuutarha 78
Kellosilta 121
Kimmontie 109
Kirurgi 49
Kolmikulma 46
Korppaanmäki 135
Koskelantie 108
Kotkankatu 116
Kuntatalo 62
Kustaankatu 75
Kuusitie 130
Kyllikinportti 125
Kyläsaarenkatu 71
Kytösuontie 133
Käenkuja 65
Käpylänaukio 110
Köydenpunojankatu 98
Laajalahden aukio 151
Lasipalatsi 45
Lautatarhankatu 67

Linnanmäki 77
Länsilinkki 90
Länsisatamankatu 84
Länsiterminaali 87
Maistraatintori 126
Marian sairaala 81
Mastokatu 56
Meilahden sairaala 136
Meilahdentie 137
Merisotilaantori 55
Messukeskus 122
Metsolantie 111
Mikonkatu 7
Munkkiniemen puistotie 139
Mäkelänrinne 105
Neitsytpolku 14
Olympialaituri 12
Ooppera 36
Paavalin kirkko 70
Paciuksenkaari 138
Palkkatilanportti 127
Pasilan asema 123
Pasilan konepaja 117
Perhonkatu 80
Perämiehenkatu 100
Pohjolanaukio 112
Porvoonkatu 29
Puolipäivänkatu 54
Pyöräilystadion 107
Radanrakentajantie 120
Rautalammintie 104
Rautatieasema 6
Ritarihuone 50
Roineentie 102
Ruoholahden villat 91
Ruoholahti (M) 83
Ruskeasuo 132
Sammonkatu 39
Saukonpaasi 86
Saunalahdentie 142
Senaatintori 9
Simonkatu 42
Snellmaninkatu 60
Sturenkatu 115
Sörnäinen (M) 66
Tarkk'ampujankatu 48
Telakkakatu 99
Tiilimäki 141
Tilkka 131
Toukoniitty 72
Töölön halli 35
Töölöntori 37
Töölön tulli 128
Uintikeskus 106
Urheilutalo 28
Vallilan kirjasto 113
Vallilan varikko 69
Varsapuistikko 23
Viiskulma 17
Vyökatu 53